

# ZPRÁVY 2023



# ZIMA

holub Jarek:  
holub Franta:  
holub Ladin:  
holubice Maruška:  
holub Franta:  
všichni:

My jsme Banda.  
Gang!  
Nejmocnější partyja na sídlišti!  
Ve městě!  
V okolí!  
Vládnu holubi, jenom holubi,  
vždycky holubi!  
Holubi na hrad!  
A kočky za plot!  
Kdo! Ne! Skáče! Není! Holub!  
Kdo! Ne! Skáče! Není! Holub!

holub Jarek:  
ostatní:  
holub Jarek:

Nesu matroši!



---

# DILIA VYHLAŠUJE DIVADELNÍ GRANT DILIA NA ROK 2024

---

**Divadelní grant DILIA je určen k podpoře činoherních inscenačních projektů studentů uměleckých škol a filozofických fakult s důrazem na současnou českou i zahraniční dramaturgii a původní tvorbu.**

## **Pro koho je grant určený?**

Pro studenty vysokých uměleckých škol (DiFA JAMU Brno, DAMU Praha), filozofických fakult (FF MU Brno, FF UK Praha, FF UP Olomouc, FPF SU Opava – obor kulturní dramaturgie) a vyšších odborných škol (Konzervatoř Jaroslava Ježka, Vyšší odborná škola herecká ad.).

## **Na jaký projekt může být grant udělen?**

Musí se jednat o **studentský projekt**, tedy takový, jehož hlavní inscenační tým (režie, scénografie, úprava apod.) tvoří pouze studenti. Podpora bude udělena pouze projektům, jako jsou **scénická čtení a inscenace původních českých textů nebo dosud neuvedených překladů zahraničních her**. Jedním z předpokladů úspěchu žádosti je ošetření autorských práv spojených s daným projektem ze strany DILIA.

**Uzávěrka podání žádostí o grant DILIA je 15. prosince 2023.**

Více informací na [www.dilia.cz/granty](http://www.dilia.cz/granty).



## OBSAH

Kontakty	2
<b>DIVADELNÍ ODDĚLENÍ</b>	<b>3</b>
Informujeme	3
Rozhovor	6
Premiéry	10
Nabízíme – České hry	12
Nabízíme – Přeložené zahraniční hry	21
Nabízíme – Nepřeložené zahraniční hry	31
<b>HUDEBNÍ ODDĚLENÍ</b>	<b>35</b>
Premiéry	35
Informujeme	36
<b>LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ</b>	<b>37</b>
Informujeme	37
Rozhovor	39
<b>MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ</b>	<b>41</b>
Rozhovor	41
Rejstřík	44



**Divadelní, literární,  
audiovizuální agentura, z. s.**

Krátkého 143/1,  
190 00 Praha 9 – Vysočany

### ŘEDITEL

**Mgr. Jan Barták**

### SEKRETARIÁT ŘEDITELE

**Eva Kraupnerová**

tel.: 266 199 813

### Ústředna:

tel.: 283 891 587

### Linka pro volání z mobilu:

tel.: 606 614 658

### DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

**Zdeněk Harvánek**

tel. a fax: 266 199 876

referenti pro tuzemsko

tel.: 266 199 826

referenti pro zahraničí

tel.: 266 199 833

agentáž

**Mgr. Marie Špalová**

tel.: 266 199 861

**Mgr. Helena Singh Eliášová**

tel.: 266 199 823

**MgA. Petra Zachatá, Ph.D.**

tel.: 266 199 837

půjčování textů amatérům

**Mgr. Adéla Turčínková**

tel.: 266 199 829

### MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

**Mgr. Helena Pavlíková**

tel.: 266 199 816

referent pro tuzemsko

**Jitka Tomešová**

tel.: 266 199 817

referent pro zahraničí

**Erika Svobodová**

tel.: 266 199 866

### LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

**Alžběta Široká**

tel.: 266 199 841

### HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

**Zdeněk Harvánek**

tel. a fax.: 266 199 876

referenti

**Jan Rychta DiS.**

**Ondřej Šárek**

tel.: 283 893 709

### KOLEKTIVNÍ SPRÁVA

### AUTORSKÝCH PRÁV

ředitel kolektivní správy

**Tomáš Herold LL.B.**

tel.: 266 199 862

### EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

hlavní ekonom

**Jana Junová**

tel.: 266 199 818

vedoucí honorářové účtárny

**Šárka Procházková**

tel.: 266 199 819

### PRÁVNÍ ODDĚLENÍ

**JUDr. Andrea Chaibiová**

tel.: 266 199 865

tel.: 266 199 847

dědictví a úschova děl

**Barbora Chovancová**

tel.: 266 199 834

*Podrobné členění jednotlivých oddělení včetně seznamu zaměstnanců a jejich kompetencí naleznete na [www.dilia.cz](http://www.dilia.cz).*

*E-mailové adresy zaměstnanců DILIA jsou ve formátu [prijmeni@dilia.cz](mailto:prijmeni@dilia.cz)*

*Na webové stránce [www.dilia.cz](http://www.dilia.cz) naleznete kromě kontaktních údajů popisy činností jednotlivých oddělení, novinky, informace pro autory i uživatele, formuláře ke stažení, synopse her a mnoho dalších důležitých údajů.*

# DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

## Informujeme

### VYHLAŠUJEME DIVADELNÍ GRANT NA ROK 2024

Podpora činoherních inscenačních projektů studentů uměleckých škol a filozofických fakult s důrazem na současnou českou i zahraniční dramaturgii a původní tvorbu. To je hlavním cílem Divadelního grantu DILIA. Žádat o něj můžete do 15. prosince 2023.

#### Pro koho je grant určený?

Pro studenty vysokých uměleckých škol (DiFA JAMU Brno, DAMU Praha), filozofických fakult (FF MU Brno, FF UK Praha, FF UP Olomouc, PPF SU Opava – obor kulturní dramaturgie) a vyšších odborných škol (Konzervatoř Jaroslava Ježka, Vyšší odborná škola herecká ad.).

#### Na jaký projekt může být grant udělen?

Musí se jednat o **studentský projekt**, tedy takový, jehož hlavní inscenační tým (režie, scénografie, úprava apod.) tvoří pouze studenti. Podpora bude udělena pouze projektům, jako jsou **scénická čtení a inscenace původních českých textů nebo dosud neuvedených překladů zahraničních her**.

O grant se mohou ucházet jak projekty vytvořené v rámci školní výuky, tak projekty vytvořené na základě vlastní iniciativy studentů. Jedním z předpokladů úspěchu žádosti je **ošetření autorských práv spojených s daným projektem ze strany DILIA**.

Grant se poskytuje na projekty uskutečněné v kalendářním roce **2024**.

#### Kdo může o grant žádat?

Žádost o grant podává **přímo student** (autor, režisér, produkční apod.). Autor (případně kolektiv) projektu musí být v době podání žádosti řádným studujícím jedné z výše uvedených škol či fakult.

#### Co musí žádost o grant obsahovat?

- **popis projektu** – název projektu, autoři, inscenační tým, anotace projektu, předpokládaná doba a místo uvádění, přínos projektu (max. 2 strany)
- **rozpočet projektu**
- **potvrzení školy, že případné finanční prostředky z grantu DILIA budou vyúčtovány prostřednictvím příslušné školy** (vzor potvrzení naleznete na [www.dilia.cz](http://www.dilia.cz))

#### Jak a dokdy žádost do DILIA doručit?

Žádost musí být odevzdána **ve dvou kopiích** na adresu **Agentážní oddělení DILIA, Krátkého 143/1, Praha 9, 193 00 (k rukám Marie Špalové)** a zároveň elektronicky na e-mail [spalova@dilia.cz](mailto:spalova@dilia.cz), a to nejpozději do **15. prosince 2023** (datum odeslání).

#### Kdo bude o úspěchu projektů rozhodovat?

Projekty hodnotí komise složená ze zástupců DILIA. Úspěšní žadatelé získají finanční prostředky do 21 dnů od podpisu smlouvy o přidělení grantu. Více informací na [spalova@dilia.cz](mailto:spalova@dilia.cz).

## VYCHÁZÍ SBORNÍK DIVADELNÍCH HER ROMANA CÍSAŘE

Roman Císař, dlouholetý dramaturg pražského Činoherního klubu, vydává sbírku svých divadelních her. Některé z nich vychází vůbec poprvé.

Jako dramaturg postupně působil v ostravském Divadle Petra Bezruče, v Divadle na Vinohradech, Divadle E. F. Buriana, Národním divadle v Praze a posléze v Činoherním klubu. Roman Císař však vedle své dramaturgické činnosti již od raných gymnaziálních let píše také dramatické texty a básně. V letošním roce se dočkal vydání soubor osmi jeho her, přesněji řečeno sedmi kratších dramát a jedné celovečerní divadelní hry.

Osm dramatických textů z různých dob, jež autor poskytl ke zveřejnění, lze i po letech vnímat jako studie člověka neuvízlé v čase, jakkoli jsou spojeny s dobou svého vzniku. Vyznačují se hledáním vždy jiných

výrazových prostředků sdělení, které ozvláštňují ústřední témata. Tato hledačská jinakost, tíhnutí ke zkratce a „ekonomii slova“ jsou pro psaní Romana Císaře charakteristické.

Soubor vznikl jen s váhavým souhlasem a postupným odtajňováním několika textů (*Mukorina; Ignác a Markétka*). Z představených her byly na divadle dosud provedeny dvě (*Tamindige mondage* a *Voda dní* pod názvem *Vodní víkend*), ostatní teprve vcházejí v čtenářskou známost.

Knihu je možné objednat na e-mailu: [sharka.c@gmail.com](mailto:sharka.c@gmail.com). Synopse her naleznete v sekci Nabízíme české hry.

MŠ

## TALENTOVANÝ VEPŘ ROMANA SIKORY SLAVÍ ÚSPĚCH V NĚMECKÉM MAGDEBURGU

Dalším tvůrcem, který letos slaví úspěch v zahraničí, je Roman Sikora. Jeho hra *Smrt talentovaného vepře* má za sebou premiéru v německém jazyce. Odehrála se 6. října 2023 v divadle v Magdeburgu.

*Smrt talentovaného vepře*, německy *Tod eines talentierten Schweins*, je příběhem prasete, které chtělo být člověkem. Myslelo si, že na to má mnohem větší právo než prasata, která nedisponují jakýmkoliv talentem. Protože toto prasce disponovalo talentem. Toto prasce umělo zpívat. Dokonce v sobě objevilo nadání herecké. Dokonce se naučilo i číst. Tedy alespoň si to myslelo, že to všechno umí.

A možná si to mysleli i řezníci, kteří jej za umělecký výkon vypustili z uličky, jíž si to jako ostatní prasata maširovalo na smrt a na další zpracování, a umožnili mu dožít se 15 let. Jenže čas oponou i trhem trhnul a jatka se zavírají. A spolu s tím přichází otázka – Co s nadbytečným přestárlym prasetem?





Existenciální dílo, které do němčiny přeložily Barbora Schnelle a Kathrin Janka, podtrhuje v Theater Magdeburg hudba Kate Bush, Adele, Freddieho Mercuryho a dalších umělců, stejně tak ostrý jazyk a spousta černého humoru. V hlavní roli vepře se divákům představuje herečka Marie-Joelle Blazewski, přestože je původní hra psaná jako monodrama pro jednoho muže.

Text hry máme k dispozici v elektronické podobě. Dostupná je také rozhlasová verze, která měla v Českém rozhlasu premiéru v roce 2009

BF

## FERDINAND VON SCHIRACH VYRAZIL NA TURNÉ SE SVOU HROU DĚŠT

Na exkluzivní německo-rakouské turné vyrazil se svou nejnovější hrou *Děšt* jeden z nejprestižnějších berlínských advokátů a celosvětově uznávaný spisovatel a dramatik Ferdinand von Schirach. Divákům se tentokrát představí také jako herec.

Hlavní postavou melancholického monodramatu *Děšt* je spisovatel, který dostává předvolání k soudu, kde má zasednout jako laický porotce v případě vraždy. O své nové roli má však řadu pochybností. *„Nedokážu si*

*poradit s vlastním životem, natož, abych rozhodoval o životě někoho dalšího,*“ promlouvá.

Spisovatel mluví o velkoleposti i hrůzách dnešní doby, lidské důstojnosti, osamělosti, láске, ztrátě i selhání. Jeho úvahy jej dovedou až do starého Řecka, berlínské galerie, k inseminaci vepřů, objevu dvojité šroubovice DNA, jeho vztahu k přírodě a ke sportu. Ale především k láске jeho života, kterou potkal jednoho deštivého rána na střešní terase hotelu Grande Bretagne v Athénách. *“Můžeme odpustit každému. Můžeme omluvit i ty nejhorší podlosti těch druhých. Můžeme odpustit našim rodičům, našim dětem, přátelům, a dokonce i cizím lidem. Jen sami sobě nemůžeme. To nejde. To není možné.”*



**Ferdinand von Schirach**, který je českému publiku známý zejména díky své kontroverzní hře *Teror*, vyrazil s *Deštěm* na turné, v rámci kterého se představí také jako herec. Světová premiéra inscenace se odehrála v úterý 10. října v Berlínské filharmonii. Turné pokračuje do Düsseldorfu, Nürnbergu, Stuttgartu, Frankfurtu a poté se přes Vídeň vrací do Berlína. Pro velký zájem bylo přidáno několik nových termínů až do listopadu 2024.

Přední německý týdeník *Der Spiegel* nazval Ferdinanda von Schiracha „skvělým vypravěčem“, *New York Times* „mimořádným stylistou“, *Independent* ho přirovnal ke Kafkovi a Kleistovi, *Financial Times* k Raymondu Carverovi a *Daily Telegraph* napsal, že je „jedním z nejvýraznějších hlasů současné evropské literatury“. Jeho knihy vyšly ve více než čtyřiceti zemích, staly se mezinárodními bestsellery a byly mnohokrát zfilmovány. Jeho hry ***Teror*** a ***Bůh*** patří celosvětově k nejúspěšnějším a nejdiskutovanějším současným dramatům. Překlady obou her naleznete v nabídce DILIA.

Hru *Děšť* do češtiny převedl autorův dvorní překladatel Ondřej Šebesta. Text je elektronicky k dispozici v DILIA. Práva na uvedení hry v ČR budou k dispozici po skončení turné.

HSE

Rozhovor.

**BENJAMIN KURAS**

„HUMORISTA, JEHOŽ  
BEROU VÁŽNĚ“  
(THE PRAGUE POST)





*Benjamin Kuras patří mezi nejproduktivnější české spisovatele, ač značná část jeho díla byla psána anglicky v londýnské emigraci, kam odešel na podzim 1968. „Humorista, jehož berou vážně“, jak jej označili v The Prague Post, slaví osmdesátiny balíčkem 11 divadelních her v nabídce DILIA. Synopse her naleznete v sekci Nabízíme české hry a Nabízíme Přeložené zahraniční hry.*

**Prožil jste emigraci v Londýně, mecece divadla, kde jste posléze mimo jiné působil jako divadelní manažer divadla Young Vic a spolupracoval s českou redakcí BBC. Jak těžké bylo prosadit se na zahraniční půdě a jaké zkušenosti jste si z této etapy odnesl?**

Po počátečním půlroku, kdy jsem strávil zimu 68/69 mytím nádobí v italské restauraci, jsem měl velké štěstí na mentory. V české redakci BBC, kam jsem nastoupil v dubnu 69, to byl hlavně básník Ivan Jelínek, který mě hned od začátku poradil „vybodni se na české psaní, piš rovnou anglicky, třeba s chybami, a nech si to od nějaké Angličanky opravovat, než se to naučíš.“ To byla rada, jaké se nedalo neuposlechnout, akorát to byla Američanka.

Začal jsem chodit sledovat zkoušky do divadla Mermaid, které řídil – a dovolil mně tam chodit pravidelně – jeden z divadelních velikánů Bernard Miles, bylo to pár set kroků od BBC. Tam jsem tiše sedával, poslouchal a čuměl. A vstřebával strukturu anglického dramatu.

Ještě za studií v Olomouci jsem pro místní rozhlas sestavil seriál z knížek slavného anglo-maďarského humoristy George Mikese, s nímž jsem se pak taky díky Jelínkovi setkal, několikrát ho navštívil a tahal z něho rozumy. Ten rozhodující byl „berte si za námět něco, co vás hodně naštvalo nebo traumatizovalo a zuby-nehty z toho dělejte srandu, a pište pro médium, které dobře znáte“. To mně zůstalo jako hlavní princip a vlastně i motivace psaní, takže hodně mých her jsou tragikomédie.

Tou první byla hodně srandovní detektivka odehrávající se v Praze v srpnu 68 na kulise sovětské okupace. U té jsem měl obrovské štěstí. Vlastně dvojí. Moje americká kamarádka pracovala jako asistentka několika spisovatelů, tehdy to byl hlavně Reginald Rose. U nás už tehdy známý jako autor *Dvanácti rozhněvaných mužů*. Spisovatelský gigant. Tomu jsem ukuchtil skvělou italskou večeři a on si z ní odnesl domů můj první draft této hry. K mému překvapení mně ji vrátil popsanou poznámkami a radami, které mně pomohly ji vylepšit a vypulirovat.

Když jsem ji pak dal přečíst Mikesovi, poradil mně ji poslat do BBC Radio Drama jejímu šéfovi Martinu Esslinovi, původním příjmením Pereszlenyi z Budapešti. Od té doby fandím Maďarům. Rozhlasové drama tehdy hlavně díky němu bylo populární, hry se vysílaly každý den. Ta moje dostala skvělé recenze – V Timesech „tato hra si zaslouží zůstat“, nebo Radio Times „nejlepší rádio týdne“.

S takovými recenzemi už můžete obtěžovat další producenty, tu další hru si díky nim přečtou. Rok nato jsem měl druhou hru v malém, ale ctěném divadle Soho Poly, opět se skvělými recenzemi, pak verze rozhlasová a nabídka z německého rozhlasu na obě hry a pak v podstatě co napíšu, to si přeloží a odvysílají. A to byla desítka stanic, takže desítka repríz. Psal jsem téměř hru ročně, pro ně celkem 13. Přitom několik dalších v malých anglických divadlech, jimiž se Londýn tehdy hemžil. Hodně se dělalo nastudované čtení, aby se text vyzkoušel na přátelském publiku. Populární byly puby, které měly nahoře cosi jako společenskou místnost, kterou předělal na jednoduché divadlo s 50–80 místy. Hospodský je poskytl zadarmo, protože mu to přitáhlo padesát pijáků, a tržbu si rozdělili herci, režisér, inspicient a autor. Moc to nevynášelo, ale byla to příležitost pro autory vyzkoušet si novou hru a dát jí správný tvar, herci když byli zrovna bez angažmá, měli šanci dát se vidět – chodili na ně kritici a psali recenze.

Někdy se inscenace nebo nově inscenovaná hra přesunula do většího divadla, rozhlasu nebo televize. A tyto hry lovili překladatelé a literární agenti jinde, nejvíc v Německu, které má snad tisíc divadel. V Německu

měla taky největší úspěch moje „vlajková“ či „velitelská“ hra, tragikomedie o upalování Giordana Bruna.

---

**Britské publikum je zvyklé tzv. „chodit na nové příběhy“, zatímco v Čechách se divadla stále tak trochu bojí nových, neozkoušených titulů. Dokázal byste, jakožto znalec londýnského divadelního prostředí, poradit, co by divadlům dodalo více odvahy?**

Díky tolika možnostem s malými divadélky a skromnosti herců se hojně zkoušejí nové texty, ale dnes k nim budoucnost není tak štědrá jako dřív. Velká divadla a hlavně soukromá jdou po zaručených tahácích, často starých osvědčených. S těmi „novými příběhy“ to ani tehdy nebylo až tak moc jiné než tady. Vzpomínám třeba, jak jsem po čtené inscenaci a rozhlasové produkci poslal Giordana Bruna jednomu známému režisérovi, odpověděl mně, aniž si hru přečetl: „Můžeš vsadit poslední košili, že anglické publikum nikdy neslyšelo nic o nějakém Giordanu Brunovi.“ Dost mě to naštválo a odpověděl jsem mu: „A ty můžeš vsadit svou poslední košili, že anglické publikum neslyšelo nic o nějakém Hamletovi, dokud o něm někdo nenapsal hru.“

Tam jsem na to anglické publikum trochu zanevřel a soustředil jsme se na Německo, kde to šlapalo nějakých patnáct let. Pak ty moje hry začal přebírat Izrael, tak jsem tam jel trochu pobýt a napsal jsem pár her pro tamní rozhlas, ty pak opět převzalo Německo. Takže bych ze své zkušenosti usuzoval, že na nová témata jsou asi nejvštrícnější Němci. Ti ale vlastních dramatiků moc nemají, tak po nich čmouchají jinde. Můj německý agent a překladatel mně tehdy říkával – pro srandu si musíme chodit do Anglie, tady to nikdo neumí.

---

**Oblíbeným žánrem vašich her je detektivní komedie. Co vás na tomto žánru nejvíc láká?**

Moje první dva úspěchy byly s detektivkami, ale podle rady Mikesovy srandovními. Němci si pak po té mé druhé detektivce de facto objednali seriál her s vtipným cynickým anglickým židovským detektivem Goldbergem, o němž se pak psalo jako o „nejpopulárnějším detektivovi v německém rádiu od komisaře Maigreta.“ Ten koktail záhady, napětí, tragédie a komedie mně působí požitkem, když sám sebe napínám, překvapuju a rozchechtávám.

---

**Kterou svou hru byste nejraději viděl v dnešní době na českém jevišti?**

Já si nejsem jist, jaký žánr dramatu v téhle pomatené době dnes české publikum hledá nebo potřebuje. Za svou nejlepší a nejvíc nadčasovou, ale taky filosoficky politicky relevantní – a navíc technicky snadno inscenovatelnou pokládám *Popeleční večeri* o Giordanu Brunovi, která tu zatím měla jen rozhlasovou verzi. Je možná trochu intelektuálně náročná, ale pro inteligentního diváka požitkem. Zajímalo by mě vyzkoušet některou z těch nových lehčích komedií, už psaných česky a na české náměty a dosud nehraných, jako *Ošidný návrat* nebo *Nejsou chlapi*. Na dosud nehraných textech mě baví přepisovat hercům „na hubu“ nebo se hádat o režisérovy vrtochy. Mimochodem, tady je asi ten hlavní rozdíl mezi divadelní prací anglickou a českou. Anglický režisér autorovi vysvětlí, co a proč je potřeba přepsat, aby to bylo lepší, a nechá autora to udělat. Přes noc, na zítřejší zkoušku. Nemíchají si řemesla. Český režisér si text přepíše, aniž na to autora předem upozorní (a mimochodem tím porušuje autorský zákon) a když autor zaremcá, ještě mu řekne „buďte rád, že vám to hrajem“. Někdy to hru vylepší, někdy ne. Já jsem tu zažil obojí.

---

## BENJAMIN KURAS

Anglo-Moravák Benjamin Kuras patří mezi nejproduktivnější české spisovatele, ač značná část jeho díla byla psána anglicky v londýnské emigraci, kam odešel na podzim 1968. Vedle práce v české redakci BBC a v divadle Young Vic psal od poloviny 70. let rozhlasové hry pro BBC a německou stanici Saarbrücken, která jich odvysílala třináct a titulovala ho *Hausautor*. Jeho divadelní hry inscenovalo londýnské divadlo Soho Poly a Eurotheater Central v Bonnu.

Od roku 1990 opepřil (často „kontroverzně“) českou publicistiku součtem okolo 3 tisíc článků (Respekt, MFDnes, LN, Euro, Reflex, Marianne, Xantypa, Playboy, Neviditelný pes a další). Ze čtyřicítky jeho knížek (na témata od historie, politiky a filosofie po gastronomii a sex) to několik dotáhlo do kategorie bestselleru (*Češi na vlásku, Jak přežít padouchy, Nebýt Golema, Tao sexu, Jak zabít civilizaci, Soumrak bílého muže*). Z jeho 19 her 5 vysílal Český rozhlas, 3 inscenovala divadla.

---

## Premiéry a užití děl

☆ první provedení  
🏠 česká premiéra

2. 7. 2023  
MeetFactory Praha  
Tomáš Loužný  
**EXTÁZE**



31. 8. 2023  
Tygr v tísni Praha  
**OIDIPÚS KOMPLET**

1) Sofoklés  
**KRÁL OIDIPÚS**



2) Sofoklés –  
Hana Lehečková  
**LÁIOS**



3) Ivan Acher – Sofoklés  
**PROPAST**  
(libreto: Marie Nováková,  
Václav Kuneš)



1. 9. 2023  
Studio DAMÚZA Praha  
**Ota Šafránek** – Milan Hajn –  
Dominik Linka  
**BOSÍ RYTÍŘI**



16. 9. 2023  
Divadlo pod Palmovkou Praha  
**Tomáš Dianiška** – Petr Cířka  
**ŽENA FILMOVÉHO KRITIKA**



25. 9. 2023  
Divadlo Bez zábradlí Praha  
**Ivan Calbérac**  
**LÁSKA Z MLÁDÍ**  
překlad: Sarah Biderman



## VÝHODNÉ PROVOZOVÁNÍ HER – ZAPLACENÉ ZÁLOHY

Divadelní oddělení upozorňuje na možnost výhodného provozování her zahraničních autorů, kde již byla zaplacena záloha a dílo lze tedy do vypršení smlouvy provozovat pouze za příslušná procenta honorářů zahraničních autorů (k nim je samozřejmě nutno připočítat procenta pro překladatele, příp. úpravu). Seznam je řazen chronologicky, novinky jsou vyznačeny tučně. Pro amatéry všechny francouzské hry za zálohu 400,- EUR netto na 8% z brutto tržeb, garantované minimum 90 EUR netto za představení, a španělské hry za zúčtovatelnou zálohu 300–400,- EUR netto na 8% z brutto tržby.

Synopse zde uvedených her naleznete na internetové stránce [www.dilia.cz/synopse](http://www.dilia.cz/synopse).

JMÉNO AUTORA – NÁZEV HRY	% Z HRUBÝCH TRŽEB (ZAPLACENO DO)
Woody Allen – Sex noci svatojánské (přel. J. Stach)	7,7 % netto z btto (31. 12. 2025, profesionální divadla)
Robert Anderson – Víš přece, že neslyším, když teče voda (přel. M. Horská)	6 % netto z btto (31. 12. 2023)
Ray Cooney – 3 + 3 = 5 (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (28. 2. 2026)
Ray Cooney – Dvouplošník v hotelu Westminster (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (28. 2. 2026)
Ray Cooney – Prachy? Prachy! (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (1. 3. 2026)
Ray Cooney – Rodina je základ státu (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (28. 2. 2026)
Ray a Michael Cooney – Tři bratři v nesnázích (přel. J. Fisher)	6 % netto z btto (31. 12. 2024)
Michael Cooney – Habaďúra, Nájemníci pana Swana (přel. R. Dubský)	6 % netto z btto (31. 12. 2025)
Joe DiPietro – Potichu to neumím, jsem vášnivej, Famílie (přel. A. Novák)	8,8 % netto z btto (30. 6. 2024, profesionální divadla)
Joe DiPietro – Umění vraždy (A. Doležal)	7,7 % netto z btto (10. 9. 2024, profesionální divadla)
Christopher Durang – Nevyléčitelní (přel. L. Synek a H. Synková)	8 % netto z btto (9. 11. 2024)
Colin Higgins – Harold a Maude (přel. A. Jerie)	7 % netto z btto (24. 5. 2024)
Neil LaBute – Tlustý prase (přel. D. Hábová)	7,7 % netto z btto (8. 4. 2025, profesionální divadla)
Arthur Miller – Čarodějky ze Salemu (přel. K. Hilská)	7 % netto z btto (31. 8. 2024)
Bernard Slade – Vzpomínky zůstanou (přel. R. Černý)	7 % netto z btto (31. 12. 2025, profesionální divadla)
Dale Wasserman – Přelet nad kukaččím hnízdem (přel. L. Kárl)	7 % netto z btto (30. 6. 2025, profesionální divadla)
Tennessee Williams – Kočka na rozpálené plechové střeše (přel. M. Lukeš, Z. Josková)	8 % netto z btto (31. 5. 2024, profesionální divadla)

## 12 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – České hry

Pro usnadnění orientace v synopsích námi zastupovaných her připojujeme ke každé z nich grafické značky, které přiblíží charakter hry, žánr, obsazení atd.



**TRHÁK** – hry, které doporučujeme zvláštní pozorností, jsou totiž buď horkými novinkami nebo již zaznamenaly velké úspěchy na světových scénách.



**KOMEDIE** – hry, které je možno zařadit do žánru komedie.



**HRY SE ZPĚVY, MUZIKÁLY** – hry jednak hudebně dramatického žánru, nebo ty, které alespoň částečně obsahují zpěvy či tance.



**HRY DOSTUPNÉ V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ** – hry, které máme k dispozici v elektronické podobě, a můžeme Vám je proto obratem poslat e-mailem.



**KOMORNÍ HRY** – hry s malým obsazením, maximálně do čtyř postav.



**HRY VHODNÉ PRO AMATÉRY** – hry vhodné pro profesionální soubory, ale zároveň dostupné i pro amatéřská divadla.



**HRY VHODNÉ PRO DĚTI A MLÁDEŽ, POHÁDKY** – hry vhodné jednak pro dětské diváky, ale také pro mladé inscenátory, studentská, dětská divadla apod.



**LOUTKOVÉ HRY** – hry čistě loutkové, nebo i takové, ve kterých spolu s loutkami vystupují i živí herci.

# NABÍZÍME

## České hry

### OSM NOVĚ DOSTUPNÝCH HER ROMANA CÍSAŘE

## DVA ČÁPI A URNINDA V KALUŽI (1973)



**Roman Císař**

*Žánr:* krátká hra

*Obsazení:* 2 muži, 1 žena

Ve *Dvou čápech & Urnindě v kaluži* se ocitáme na dekadentní parbě v louži, kde dva čápi laškují se záhadnou sexbombou Urnindou a s jistou sebeironií tematizují svou vlastní „zvrácenost“.

Čím se čápi liší od primitivů? V prvé řadě, čápi pijí o sto šest, První čáp má dokonce krédo: „Čím víc chlastám, tím víc mi ostatní připadají jako nepřítelní šílenci.“ Alegorická rovina ptáků s nefunkčními křídly je zdrojem šprýmů a dvojsmyslných narážek, které poodhalují bezvýhodnost situace, do které jsou postavy uvrženy. Louži, která jim na chvíli poskytla teplé místo na smetišti světa, po sobě zanechávají patřičně zaneřáděnou.

Vůbec první zinscenovaná autorova hra ve školní zkušebně během studií na DAMU.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## IGNÁC A MARKÉTKA (1971) @👤Ⓐ

**Roman Císař**

Žánr: krátká hra

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Lyrické podobenství *Ignác a Markétka* má z autorovy tvorby zřejmě nejtajuplnější, až mytický rámec: milenecká dvojice obývá snovou krajinu, jakoby vytrženou z obrazu Marca Chagalla *Procházka*. Dramatický konflikt – svár rozumu a citu, potlačení a prožívání první lásky – lze do jisté míry číst jako variaci na ústřední téma *Svůdcova deníku* Sorena Kierkegaarda.

Jak si z bezbřehého počtu dívek vybrat tu pravou? Kdo svede koho? Kdo komu ublíží víc? Unaveni hrou na svádění, milenci se spojují v jakémsi stavu nadpozemské beztíže, povzneseni láskou nad strachem ze selhání. Jak tenhle risk dopadne?

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## LOUPÁK NA PROSTĚRADLE (1973) 😊@Ⓐ

**Roman Císař**

Žánr: krátká hra

Obsazení: 2 muži, 4 ženy

Krátká hra *Loupák na prostěradle* má z autorovy tvorby záměrně nejodvážnější strukturu a nejpokleslejší slovník, který v leccems předjímá šokující jazyk „cool“ dramatiků 90. let. Agresivní momentální chtíč miláčka a odcizená nevraživost miláčky kontrastují s infantilním žvatláním nadřazené zamilovaných pusinky a pusouška. Jedni začínají nesmírnou (erotickou) láskou, druzí končí vzájemnou vraždou... K tomu mírumilovná stařecká laskavost dobrotivě

nevědoucí, senilní babičky. To jsou tři roviny, trojí jazyk, které vyústí v čistě ironickou pointu – ano, všichni se sejdeme v posteli, ať s láskou, anebo bez ní.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## MUKORINA (1970) @👤Ⓐ

**Roman Císař**

Žánr: krátká hra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Ha ra se může odehrávat na chalupě hluboko v lesích nebo v bunkru uprostřed apokalypsy, kde poslední dvě přeživší sní o nenarozených dětech a vyvolávají přízraky svých milých v uniformách. Nastavují jim (i sobě) zrcadlo a – za přispění ginu – dávají průchod volně plynoucím pocitům, přeludům a vzpomínkám. Rafinované opakování situací s jemnými proměnami postupně odhaluje, jaké jsou pod vnější slupkou kamarádství (nebo sesterství?) opravdové vztahy mezi nimi. Co se skrývá pod poněkud hrozivým názvem *Mukorina*? Čím to vlastně postavy trpí? A mají naději na spásu a vysvobození?

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## PANÍ TROGLODYTOVÁ 😊@👤Ⓐ

**Roman Císař**

Žánr: krátká hra, monodrama

Obsazení: 1 žena

V absurdním a současně lyrickém duchu se odvíjí nejkratší hra Romana Císaře, mini monodrama *Paní Troglodytová* (vznikla někdy po roce 2010). Slovní virtuosita zde dosahuje vrcholu: v sebeironické hře s příslovími, metaforami a klišé se hlavní protagonistka

zaplétá v klubku nových významů a dvojsmyslů a dospívá do bodu, kdy už neví, kdo skutečně je a kým kdysi byla, stala se snad falešnou sfinjou? „*Jediný způsob, jak být v souladu se životem, je být v nesouladu se sebou samým. Absurdita je božská.*“

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## TAMINDIGE MONDAGE ☺ @ 👤 A (MILOVÁNÍ JE DOBRÁ VĚC) (1976)

**Roman Císař**

*Žánr:* krátká hra

*Obsazení:* 2 muži, 1 žena

Dějištěm krátké hry *Tamindige mondage* je obyčejný byt a současně amazonský prales prostoupený milostnými rituály Nambikvárů, indiánského kmene ze *Smutných tropů* Clauda Lévi-Strausse. Jak slibuje označení „crazy horor v jednom dějství“, klasická zápletka manželské nevěry se záhy zvrhne v bláznivou frašku tematizující milostný trojúhelník, možná i víceúhelník, protože do hry vstupuje Míšánek (plyšový), oživlá atrapa, nebo medvěd. Motiv zaměnitelnosti identity, který se objevuje napříč všemi autorovými hrami, je v této krátké celovečerní hře rozehrán k dokonalosti.

Hra byla uvedena ve dvou divadlech (v brněnském Divadle v 7 a půl v roce 1997 a v ostravské Komorní scéně Aréna v roce 1999).

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## VODA DNÍ (1996)



**Roman Císař**

*Žánr:* hořká komedie

*Obsazení:* 2 muži, 3 ženy

Hořká komedie je sondou do (ne)vztahů tří generací jedné obyčejné rodiny, které se nečekaně obnaží a vyhročí během jednoho obyčejného letního víkendu. Selhávající komunikace mezi rodinnými členy se projevuje hned v několika jazykových polohách: zdánlivě nekoherentní, láskyplná samomluva senilní babi protkává banální až nenávistnou konverzaci její snachy Mileny a submisivního, nabručeného syna Jirky. Banalita každodennosti je povyšována nad pouhou popisnost, například předivem metafor vody. Roztočený kruh násilí se přenáší do další generace „mladých“ (dcery Jitky a jejího manžela Járy) a rozpoutává, za pomoci alkoholu, revoltu utlačovaných mužů proti tyranii žen. Je možné se z kruhu domácího násilí vymanit a jakou roli v tom sehraje sám osud, vysílající varovná znamení v podobě padajících ptáků?

Hru *Voda dní* (1996) původně uvedlo Divadlo Labyrint pod názvem *Vodní víkend* (1997) a o tři roky později v nově autorizované verzi Český rozhlas.

*Text v elektronické verzi je k dispozici v DILIA.*



## VŠICHNI STOJÍCÍ (ALL THAT STAND) (1997)

**Roman Císař**

Žánr: krátká hra

Obsazení: 2 muži

Název hry *Všichni stojící* s anglickým podtitulem *All That Stand* je pří-  
mou aluzí na titul krátké rozhlasové hry Samuela Becketta *Všichni  
padající* (*All That Fall*). Jedná se očividně o ironickou slovní hříčku,  
protože i když oba protagonisté, Vašek a Josef, zatím fyzicky nepa-  
dají, k pádu nemají daleko.

Josef je příkladný notorik, který může být rád, že vůbec něco  
formuluje; Vašek je trpělivý, snaží se s Josefem vést dialog o tom,  
proč tu vlastně oba stojí, kdy tu stáli, a s kým. Záměrná nedějovost  
a statičnost dokreslují uvíznutí postav ve slepé uličce a jejich čím  
dál marnější a absurdnější pokus o konverzaci pod blikající pouliční  
lampou.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*



### ROMAN CÍSAŘ (\*1952)

Roman Císař se narodil 17. 10. 1952 v Mělnice, od dětství však žije v Praze. Po absolvování gymnázia se přihlásil ke studiu na Divadelní fakultě Akademie múzických umění, kde v roce 1979 absolvoval v oboru dramaturgie.

V letech 1978–79 působil jako lektor v Divadle Na zábradlí, kde se setkal s režisérem Evaldem Schormem, jehož charismatická osobnost na něj nezapomenutelně zapůsobila.



Po vojně pracoval jako odborný asistent v Divadelním ústavu Praha (1981/83), z hodnotitelského oddělení vyjížděl sledovat činoherní divadla na severní Moravě, díky čemuž se sblížil se sou-  
borem ostravského Divadla Petra Bezruče a získal zde angažmá (1983/86). Navzdory generační vzdálenosti se zanedlouho vytvo-  
řila silná tvůrčí vazba s režisérem Josefem Janíkem a také s výtvar-  
nicí Martou Roszkopfovou, zmínit je třeba i spolupráci s režisérem Pavlem Paloušem. Některé bezručácké inscenace z té doby pronikly do širšího divadelního povědomí.

Následovalo angažmá v Divadle na Vinohradech (1986/88), kam ve stejné době nastoupil rovněž z Ostravy režisér a herec Jan Kačer, další z osobností, s níž pokračovala dramaturgická spolupráce i v dalších divadlech, zejména v Národním. Mezitím přešel, spolu se skupinou mladých režisérů, do zanikajícího Divadla E. F. Buriana (1988/90), jež se pokusili nadarmo vzkřísit k životu, třebaže se podařilo vytvořit několik pozoruhodných inscenací.

V roce 1990 byl přizván do vznikajícího týmu novým šéfem činohry Národního divadla v Praze, režisérem Ivanem Rajmontem a šéfdramaturgem Otakarem Roubínkem (1990/97), s nímž se seznámil v Divadelním ústavu a jehož si vážil jakožto svého „divadelního táty“. Jako navzájem přínosná se projevila součinnost s režisérem Miroslavem Krobotem či s hostujícími Romanem Polákem.

V období stráveném ve svobodném povolání (1997/99) vzniklo mj. několik rozhlasových původních prací a adaptací, radiofonní texty poskytl zvláštní zkušenost s objevováním možností auditivního média.

Od divadelní sezony 1999/2000 se stal dramaturgem Činoherního klubu, kde se v uplynulých dvaceti letech podílel na řadě úspěšných titulů, na knihách věnovaných historii divadla a na časopisu Činoherní čtení.

## BENJAMIN KURAS SLAVÍ OSMDESÁTINY BALÍČKEM 11 DIVADELNÍCH HER V NABÍDCE DILIA.

### A ZADARMO VIAGRU



**Benjamin Kuras**

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 4 ženy

Konverzační eurofraška z bruselské byrokracie ve stylu „Yes, Minister“, plná právních absurdit v konfrontaci stereotypů německého s francouzským, s přidáním skandinávské chladnokrevnosti a východoevropské zvědavosti, se sexuálními zálety a situacemi dohánějícími hlavního protagonistu ke zcvokatění.

Wagner, právní náměstek generálního direktora generálního direktorátu pro vytváření direktiv a korektní informovanost EU, začíná cvokatět z nesmyslnosti své práce a zároveň podezírá z korupce svého šéfa Pascala, generálního direktora generálního direktorátu pro vytváření direktiv a informovanost EU, všeobecného a u činitelů EU oblíbeného chlípnicka a náruživého odběratele viagry na útraty EU. Ingrid, generální direktorka generálního direktorátu pro řízení součinnosti generálních direktorátů EU, prezentuje s pomocí tučtu institucí EU nově vypracovanou direktivu o nutnosti 40% podílu žen na řízení institucí. Novinářka Veronika, nadšená Eurounionistka, ale se střeoevropským smyslem pro absurditu, získává postupně od Ingrid (žárlivé milenky Pascalovy), Pascala, Wagnera a psychologičky Geraldine (žárlivé milenky Pascalovy) cyničtější vhlad do bruselského dění a od Pascala se pro „investigativní účely“ nechá i svést (navzdory oběma jeho žárlivým milenkám). Wagnerova žena Hilde se Pascalovi pohlavně poddává,

aby získala důkazy o jeho korupci. Na ty se Wagner snaží upozornit Ingrid (další žárlivou milenkou Pascalovu), ale když se od ní dozví, že činitelé EU jsou prakticky neodvolatelní, protože soudní řízení za korupci by se vleкло několik let a nakonec to většinou odskáče ten, kdo z korupce činitele nařkl, uspořádá z frustrace a z recese pouliční vzpuru bezdomovců čmárajících po zdech bizarní hesla hlásající spravedlnost, pravdu a lásku. V předstíraném převratu, který Veronika natáčí pro TV-EU, Wagner předkládá do kamery důkazy Pascalovy korupce. Ingrid nemá na vybranou než je vzít na vědomí, přeloží Pascala na direktorát do Estonska a Wagnera na generální direktorát do Bukurešti a jejich funkce rozdává přítomným ženám podle své nové direktivy. Na závěr všichni zatančí kankán na Ódu na radost.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

### JAK UDRŽOVAT ŽENU V BLAHU ANEB TAO SEXU (2013)



**Benjamin Kuras**

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Žánr: komedie

Kurasův knižní bestseller *Tao sexu* přepsaný do jevištní formy v podobě workshopu, v němž sexmistr učí publikum taoistickým sexuálními technikám, ale výuku mu komplikuje nevráživá antisexuální Paní z publika, díky níž se workshop změní v sérii komediálních zápletek.

Adaptace knižky byla psána pro Pera Novotného a Sandru Pogodovou, kteří s ní odehráli několik zájezdovek, ale skončila onemocněním Petra Novotného. Recenze na inscenaci nebyly, ale zde je jedna na knížku z MFDnes: „*Tahle kniha o sexu je opravdu jiná. Kuras si pohrává se čtenářem jako kočka s myši: hra se slovy, symboly, příběhy*“

*a lidmi, v tom se vyžívá. Žena ovšem může návody na orgasmus bez ejakulace zkoumat pouze teoreticky, ale i tohle zkoumání může být zdrojem značné zábavy. Minimálně proto, že se může škodolibě usmívat. Nic víc a nic míň nelze čekat. Kurasovi zde stačí právě jen tohle: aby se publikum bavilo a občas něco z jeho rad vyzkoušelo.“*

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## NEJSOU CHLAPI



**Benjamin Kuras**

Obsazení: 1 muž, 2 ženy

Žánr: komedie

Dvě inteligentní čtyřicátnice, rozvedené a zahořklé minulými vztahy s muži, se baví lovením mužů na internetových seznamkách. V komediálních výstupech jim tak do života vstupuje pět převážně se ztrapňujících mužů, hraných jedním hercem měnícím role. Magisteriální role pro zkušeného komika a dvě vtipné konverzacionistky. Jako „inteligentní bulvár“ hru klasifikoval Miloš Horanský, když zvažoval její možnou inscenaci.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## NIKDY NEKONČÍ (1986)



**Benjamin Kuras**

Obsazení: 2 muži, 2 ženy a mužský hlas v telefonu

Žánr: komedie

Celovečerní šibeniční komedie. Český emigrant psychiatr žijící v Londýně prožívá po 15 letech úspěšné emigrace drastickou návštěvu komunistické matky, která rozvrátí jeho život a dohání ho na pokraj zešílení, s nímž si s vlastní psychiatrickou zkušeností neví rady.

V roce 1982 vymýšlí Gustáv Husák pomstu na emigranty a pouští jim poprvé na návštěvu matky. Pro většinu emigrantů to po čtrnácti letech pracně změny životního stylu a myšlení znamená drastický zásah do života přirovnávaný k opětnému prožití příjezdu sovětských tanků. Téměř každý je na pokraji nervového zhroucení, mnozí do něho spadnou úplně. Hroubí se manželství, krachují profesionální kariéry. Danny je úspěšný londýnský psychiatr žijící s o 15 let mladší izraelskou lékařkou Daliou. Na podnájmú má starého kamaráda hudebníka Rudu, jemuž nedávná návštěva matky zničila manželství, připravila ho o zdravý rozum, zničila mu pracovní sebevědomí a přivedla ho k Dannymu na léčení. Příjezdem matky prožívá Danny kousek po kousku demontáž svého úspěšného života, jak matka kritizuje každou maličkost, otvírá poštu, popichuje k výbuchům starého dětského vzteku a rozvrstává Dannyho vztah s Daliou. Ruda, který s Dannym znovu prožívá, co předtím zažil sám, se snaží Matku z nejdramatičtějších situací odvádět z Dannyho dosahu, vypráví jí nejapné vtipy a vytahuje ji ven na procházku krást vánoční stromek. V psychologicky drastické komedii, kdy se matce podaří zničit Danymu i vztah s Daliou, Danny kousek po kousku ztrácí zdravý rozum až do stadia, kdy se mu matka zjevuje i poté, co ji Ruda odvezl na letiště.

Celovečerní dvouaktovka, původně napsaná anglicky a uvedená poprvé v divadle The Orange Tree v Richmondu v roce 1987. Zkrácenou verzi českého znění uvedla brněnská televize v roce 1993 v hlavní roli s Ivou Janžurovou a Jaromírem Hanzlíkem. *„Pozoruhodná inscenace... nepostrádající prvky absurdní komedie. jako by evokovala proslulé Formanovo přirovnání o zoologické zahradě a džungli, které bohužel je stále aktuální.“* (LN 1994).

Jevišttní verze byla od roku 2013 čtyři roky na repertoáru zlínského divadla, kde získala cenu diváků za nejlepší inscenaci roku. *„Kuras napsal vtipnou sarkastickou komedii, v níž nešetří ani slabošské muže, ani jejich dominantní matky, manželky a přítelkyně. Není nouze*

*o bizarní situaci a jako obvykle z toho nakonec není žádné šťastné východisko. Jde o neprávem zapomenutou komedii, jež by rozhodně slušela repertoáru i řady jiných divadel.” (Reflex)*

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## OŠIDNÝ NÁVRAT

**Benjamin Kuras**

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Praha, rok 1990. Martin je navrátilý emigrant a ministr nové postkomunistické vlády, proslulý dlouholetou zahraniční pomocí disentu, jímž je pokládán za národního hrdinu. Petra je mladá ambiciózní novinářka, dcera jeho starého spolužáka a kamaráda, který jako aktivní disident zemřel ve vězení. Získá od něj exkluzivní interview, na němž si chystá odstartovat úspěšnou kariéru a vydává ho v prestižním ženském časopise na několikátýdenní pokračování. Během rešerší na Martina vytahuje nejprve zábavné informace o tuctech jeho milostných afér a nemanželských dětí, ale postupně se dostává k dokumentům naznačujícím, že Martin z emigrace spolupracoval s českou tajnou bezpečností a má možná přímo na svědomí zatčení jejího otce. V pěti scénách se rozvíjí několik překvapivých zápletek, v nichž Petra nakonec zjišťuje, že ani ona není tím, zače se pokládá. Tak se počáteční lehká sexy konverzačka mění v sarkastické drama, které v dialogu zůstává na poli komedie, ale v němž se jejich vztah mění v něco, s čím ani jeden nepočítali.

Celovečerní dvouaktovka pro dva.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*



## POPELEČNÍ VEČEŘE (1988)

**Benjamin Kuras**

Žánr: tragikomedie

Obsazení: 4 muži



Tragikomedie posledních dnů Giordana Bruna ve věznici Svaté Inkvizice. Bruno, kterého zatkl jeho někdejší kamarád a spolužák z kněžského semináře, nyní agent Inkvizice Domenico, tráví své poslední dny před upálením na cele se dvěma potulnými komedianty z Comedie dell'arte, Coviellem a Fichettem, kteří byli zatčeni omylem a marně se dohadují proč. Z nudy a aby nevyšli z hereckého cviku, se učí nazpaměť Brunem diktovaná jeho poslední filozofická poselství, která doufají jednou sepsat do knihy a prodat kacírům. Bezděky tím Bruna donutí svoje komplexní myšlenky o nekonečnosti vesmíru a svobody myšlení zjednodušit tak, aby jim rozuměli i oni. Mezi Brunem a komedianty se vytvoří téměř otcovsko-synovský vztah, jak Coviello a Fichetto postupně zjišťují, do jaké hluboké šlamastiky se těmito naučenými citáty sami dostávají. Do jejich vězeňské „pohody“ pravidelně zasahuje Domenico snažící se Bruna „jako kamarád“ marně přimět k odvolání a spolupráci s Inkvizicí výměnou za teplé místo ve vatikánské knihovně a večere s kardinály. Po Brunově smrti ke dvěma „osiřelým“ komediantům v cele přibude sám Domenico, obviněný ze sympatií k Brunovu učení. Oba komedianti se rozzáří radostí, když se jim Domenico přizná, že zná celé Brunovo díla nazpaměť, handrkují se s ním, za kolik večerí jim nadiktuje kolik kapitol, a s překvapením se od něho dozvídají, že ten vesmír je samozřejmě skutečně nekonečný. Domenicovi se zjevuje Brunův duch (kterého komedianti nevidí a domnívají se, že Domenico se zbláznil), aby mu popřál radostné vězeňské utrpení a sdělil mu, jaká je ta věčnost nuda a ať na ni raději nespěchá.

Hra byla původně psaná anglicky pod názvem *Supper of Ashes*, premiéru měla v londýnském divadle The Gate v roce 1987, rozhlasovou verzi uvedla BBC (v českém překladu také Český rozhlas). Německá verze *Phoenix Aus Unserer Asche* měla premiéru v Eurotheater v Bonnu v roce 1990 se sponzorstvím Italského institutu a zůstala na repertoáru 18 měsíců. „Velmi zdařilá hra o jednom z největších italských myslitelů... Úspěšný pokus o prolnutí filosofických debat se svižnou improvizovanou komikou, střídaní oduševnělosti s lidovým vtípem činí hru přitažlivou. Napínavá potyčka se svobodou ducha.“ (Bonner, 1900).

Českou rozhlasovou verzi uvedla Vltava v roce 2008 s Jiřím Lábusem v hlavní roli.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## RUSKÝ SALÁT(1985)



**Benjamin Kuras**

Žánr: komedie

Obsazení: 6 mužů, 3 ženy

Detektivní komedie, která se odehrává v režisérské kabině rozhlasového studia ruské redakce BBC v roce 1984. Jeden z ruských hlasatelů zemře na mrtvici uprostřed vysílání. Mezi hlasateli se strhne komická panika, zatímco se anglická režisérka snaží chladnokrevně udržet vysílání v chodu pouštěním natočených programů. Přivolaný doktor konstatuje, že smrt hlasatele byla způsobena jedem podaným před několika hodinami a inspektor Goldberg ze Scotland Yardu už vyšetřuje vraždu. Při jeho výsleších jeden redaktor po druhém a jeden na druhého vyjevují svoje bizarní emigrantské příběhy a ještě bizarnější charakteristiky včetně vzájemných pomluv, zatímco od britské kontrarozvědky se inspektor Goldberg dozvídá, že zavražděný hlasatel byl sledovaný agent KGB a další

z hlasatelů (populární DJ) je agent Mosadu. Po rozvíjení teorii o válce rozvědek v redakci však inspektor Golberg nakonec odhalí, že vražda byla provedena z mnohem prozaičtějších motivů.

Premiéra hry proběhla v Radiu Kol Yisrael, další inscenace v několika německých rozhlasových stanicích. „*Ryzí detektivka, která ale rozbíjí běžná schémata kriminálních thrillerů a ironicky nastavuje zrcadlo rozhlasovému médiu, svižným dialogem, vtipnými komentáři a věrohodnou charakterizací kariéristického cynismu poskytuje dobrou zábavu*“. (FUNK-Korrespondenz, Nov. 1986).

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## SEBEKLAMY (2012)



**Benjamin Kuras**

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Celovečerní filosofující komedie „konverzačka“, v níž Simone de Beauvoir a Jean-Paul Sartre kousek po kousku zjišťují, jak jejich životy, zaměřené na odhalování falší a pěstování pravdivosti, byly celé postaveny na sebeklamech.

Komedie se odehrává v Paříži v 60. léta 20. století. Filozofové Simone de Bauvoir a Jean-Paul Sartre se střetávají ve filosofických hádkách o tom, kdo vlastně komu krade nápady a kdo žije v sebeklamech, jejichž odhalování je pro oba důležitým filosofickým námětem. S bezděkou pomocí Sartrovy milenkky Wandy, která Simone nenávidí tak, že se ji pokouší zastřelit, a Ernesta Che Guevary, s nímž Sartrovi kdysi na Kubě Simone zahrnula, kousek po kousku v komických konverzačních zápletkách zjišťují, že celý jejich život je jeden velký sebeklam. Sartre se od Che Guevary dovídá, že jeho ruská překladatelka a milenkka je agentkou KGB, která má na něho pětisetstránkový spis a pokládá ho za hlupáka. Simone si přiznává,

že si celý život ze Sartra ve své fantazii dělala hrdinu, jakým nikdy nebyl. Sartrovi připomíná, jak se po válce falešně vydával za hrdinu odboje, ač okupační cenzura povolila všechny jeho hry, nebo za stařečného vojáka, ač si nikdy na Němce nevystřelil, ale ve svých sebeklamech se identifikoval s hrdinou svého válečného románu. Jeden druhému vycítají milence a milenky, o nichž celou dobu předstírali, že jim nevádí, neboť už jako studenti spolu uzavřeli smlouvu o volných vztazích. Hra vrcholí vřavou pařížských studentských bouří, v nichž se Sartre angažuje, politicky přeměněný nejprve z existencialisty v marxistu a nakonec v pompézního maoistu.

Hlavní role byla psána pro Hanu Maciuchovou na plánovanou divadelní inscenaci, ale stihla se už jen verze rozhlasová, s Igorem Barešem v roli Sartra.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## VRAŽEDNÝ PÁTEK



**Benjamin Kuras**

Žánr: jednoaktovka

Obsazení: 2 muži

Inspektor David Goldberg ze Scotland Yardu vyšetřuje bizarní vraždu německého turistu, kterou spáchal ortodoxní rabín, jemuž se při tom vybavují drastické vzpomínky (nebo halucinace?) na zapomenutou minulost, v níž byl (nebo halucinuje, že byl?) nacistickým zločincem. Další inscenace: rozhlas BBC, Německo, Izrael.

Hra v anglickém originále *Friday Murder* měla premiéru v roce 1977 v londýnském divadle Soho Poly, s recenzemi jako: „*Naprostο mimořádná hra: hrozivá, plná zápletek, směsice patosu a černého humoru a v napínavém stylu*“ (Time Out). „*Humorem a dobře odpozorovanou charakterizací stavěné intelektuální vzrušení.*“ (The Times). Rozhlasové verze dávalo BBC, Německo, Izrael a Nizozemsko.

Český překlad byl od roku 2013 šest let na repertoáru Divadla v Řeznické se Stanislavem Zindulkou v hlavní roli.

„*Detektivka jako hrom, pro milovníky absurdity.*“ (Právo). „*Spojuje největší drama dvacátého století s fraškou jednoho malého večera... Návštěvu představení by do svých osnov mohli zařadit středoškolští učitelé: svým svěřencům by tak hrůzu a absurditu válečných let podali lépe než z učebnic.*“ (MFDnes)

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

**V sekci Nabízíme Přeložené zahraniční hry naleznete synopse Kurasových překladů her *Každý z jiného světa* a *Pan Nikdo*.**

# NABÍZÍME PŘELOŽENÉ zahraniční hry

## KARDINÁLNÍ CHYBA (KARDINALFEHLER, 2022)

**Alistair Beaton, Dietmar Jacobs**

Velká Británie/Německo

Překlad: Iva Michňová

Žánr: komedie

Obsazení: 4 muži, 2 ženy



*GLÖCKNER: Dodací doba čtyři týdny. S čepičkou se to možná nestihne.*

*KOCH: Proboha, Konrade! Už konečně přestaň s tou pitomou čepičkou!*

*Máme sotva měsíc do největší události, kterou tohle biskupství zažilo*

*za posledních 700 let. Přijede k nám Svatý otec. Papež. Nástupce*

*svatého Petra. Zástupce Krista na zemi. Neomylná ústřední autorita*

*římskokatolické církve. (...) Tahle návštěva je vrcholem mé kariéry, tvý*

*kariéry a tohohle města až na věky, amen. Bude nás sledovat celý*

*svět, Konrade. A proto bysme se teď měli soustředit a nepřemejšlet nad*

*pitomostma. Je ti to jasný?*

*GLÖCKNER: Helmut, mohl by ses trochu ovládat? Myslím, že takhle by*

*generální vikář s biskupem mluvit neměl.*

*KOCH: (ironicky) Promiňte, Excellence. Ale nezapomínej, že tenhle*

*generální vikář maká na návštěvě papeže už měsíce. Jenom kvůli tomu*

*jsem se odstěhoval z krásného domu na venkově sem do zatuchlý cimry.*

*S výhledem na popelnice. A starám se dennodenně o deset tisíc detailů, zatímco pan biskup si tady poletuje po okolí, rozdává úkoly, dobře vypadá a chodí si s důležitěma lidma do drahejších restaurací.*

*GLÖCKNER: Drahý restaurace patří k mým povinnostem. Myslíš, že mě to baví?*

*“Zářný příklad!”* Přesně tak se vidí katoličtí hodnostáři jedné malé německé diecéze, kde je zdánlivě vše spořádané a absolutně bez skandálu. Ambiciózní biskup Konrad Glöckner se navíc prezentuje jako energický osvícenec a morální muž, který odhodlaně bojuje se všemi temnými stíny minulosti. Není divu, že ho Vatikán odmění největší událostí v 700leté historii diecéze: Jeho biskupství si vybral jako poslední zastávku své německé návštěvy sám papež. Má požehnat tamní nejslavnější relikvii a strávit noc v biskupském paláci. Všechno musí proběhnout bez sebelepší chybičky. Jenže během příprav na návštěvu Svatého otce se pod zdánlivě dokonalým povrchem začne schylovat ke skandálu, který může jako tsunami smést nejen biskupa, ale i celou diecézi. Pro všechny zúčastněné tak začne platit jen jedno pravidlo: skandálu je třeba zabránit všemi možnými prostředky... Úplně všemi...

Tématem komedie je zneužívání moci v katolické církvi. Autorům se toto závažné téma podařilo zpracovat s velkou dávkou situačního i konverzačního humoru, satiry a lehké provokace. Text nabízí svižné, inteligentní a zábavné dialogy, o to vtipnější, že jsou pronášeny vysokými představiteli katolické církve.

Hra nabízí skvělou hereckou příležitost pro představitele hlavních i vedlejších rolí.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## GENIÁLNÍ NÁPAD (UNE IDÉE GÉNIALE, 2022)

**Sébastien Castro**

Francie

Překlad: Petr Christov

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 2 ženy



*Každý máme někde na světě dvojníka. Ale co když se na scéně sejdou tři?*

Hra úspěšného francouzského herce, režiséra a dramatika Sébastiena Castra *Geniální nápad* (Une Idée géniale) zažila úspěšnou premiéru v pařížském divadle Théâtre Michel a vysloužila si hned dvě prestižní ocenění Prix Molière za rok 2023 (Nejlepší komedie a Nejlepší herečka ve vedlejší roli). A komedie je to vskutku neotřelá.

Její princip a zápletka jsou postaveny na skutečnosti, že když se na jednom místě objeví dva lidé, kteří si jsou k nerozeznání podobní, přinese to nemalé komplikace. A co teprve, když se k dvojníkoví jedné z postav přidá – zcela nezamýšleně – ještě jedno dvojče!

Hra Sébastiena Castra je navíc plná skutečných „divadelních kouzel“, neboť tři postavy – které jsou si k nerozeznání podobné – hraje jeden herec. Ačkoli se postavy v některých výstupech objeví na scéně zároveň... Jak to?! Součástí inscenace je totiž propracovaný systém jevištních triků, které jsou známy pouze inscenátorům, aby diváci nebyli ochuzeni o plnohodnotný zážitek.

A příběh? Ten není nijak komplikovaný. Ačkoli... v průběhu večera se velmi zamotá. Na počátku totiž byla prohlídka bytu, do něhož se Arnaud se svou přítelkyní Marion chtějí ze svého venkovského domu společně přestěhovat. Ale Arnaudovi se zdálo, že se Marion do realitního agenta zakoukala. Co s tím? Když se čirou náhodou v metru setká s agentovým

dvojníkem, něco ho napadne. Požádá ho, aby předstíral, že je realitní makléř! „Geniální nápad“ se ovšem trochu zvrtně. A to nejen proto, že se falešný realitní agent potká tváří v tvář s tím skutečným... ale i proto, že „náhradník“ má ještě dvojče...

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## RODINA (FAMILIE, 1999)



**Maria Goos**

Nizozemsko

Překlad: Lucie Gajdošová Weichbrodt

Žánr: tragikomédie

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

*SANDRA: Bože, a já si myslela, že touhle dobou už budu mít naložený druhý talíř špaget s lososem. Skleničku vína. Tohle je zoufalství. Jednou jsem zkoušela džusovou dietu. Vydržela jsem to jeden den. Propadla jsem totiž okamžitě depresi. Zatáhla jsem závěsy, pustila jsem televizi a chtěla jsem umřít. Já to bez jídla nevydržím. Někdo pije, někdo čte, někdo nevydrží bez lidí. Já musím jíst. Jak nemám jídlo, cítím se hrozně opuštěná.*

Pobyt na horské chatě zvíří frustrace čtyřicátníků a temné vody šedesátníků. Čas s rodinou nikdy nestál za nic, ovšem to nejlepší Jana, jeho ženu Els a jejich dvě dospělé děti s partnery, čeká letos: Sjeli se do odlehle švýcarské horské chaty, aby se viděli...naposled všichni spolu. Els má totiž rakovinu, léčba nezabrala a čeká ji pár měsíců života. Idylka nad grogem se nekoná a vědí to všichni. Janovi umírá manželka, jeho syn Nico je suchar, smolař a účetní k tomu, Nicova manželka Sandra nemluví, Nicova sestra, Janova dcera Bibi, přijela oslavit vánoční svátky vybavena tarotem a co říct o jejím muži, Vonovi – je víc zneuznaný spisovatel, nebo uznávaný alkoholik?



Jenže zdaleka nejhůř je na tom Els. Nemluvíme o zdraví. Proč by jinak vyjelo jejímu vlastnímu synovi z pusy: „Pospěš si s tím umíráním!“ a proč jí její muž dalších deset let života neodpustí? A k čemu jsou zázračná uzdravení, když už je na uzdravení pozdě, a je skutečně pravda, že nejsou pouze špatné matky, ale také špatné děti? Rodinný kruh hry nezachraňuje, ale poutá.

*Rodina* se stala trhákem nizozemské divadelní sezony 2000/2001. Její televizní adaptace získala první cenu Gouden Kalf za nejlepší televizní hru a Dutch Film Critics Award na festivalu v Utrechtu v září 2001.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## VÝPOMOC (DE HULP, 2011)

**Maria Goos**

Nizozemsko

Překlad: Blanka Konečná

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži (blíže neurčeného věku, cca 35–50 let)

*LUCAS JAKO CONNY: Arnold, přece chápeš, že tenhle vlak už ujel?*

*Tohle vůbec nemá cenu.*

*ARNOLD: Ani jsme to nezkusili!*

*LUCAS JAKO CONNY: Tys to nezkusil! Já teda jo. Já jsem se z tohohle baráku pokusila udělat domov, ale pro tebe to nikdy nebylo víc než zastávka na cestě z práce a zase do práce. Ale od tý věci s Hanneke tomu všemu rozumím trochu líp.*

*ARNOLD: Hanneke byla jednorázovka.*

Arnold je bohatý bankéř, který měl donedávna vše – pevné zdraví, důležitou funkci a fungující rodinu. O tohle všechno ale nečekaně přišel, a to mu vůbec není příjemné. Do jeho života díky tomu zasáhl Lucas. Součástí jejich domácnosti byl sice už dlouho, ale Arnold se existenci pomocníka pocházejícího odkudsi z východní Evropy snažil ignorovat. Ve slabé chvíle

Arnold Lucasovi dokonce přislíbí dar v podobě velké sumy peněz. Nazítří se mu to však rozleží v hlavě a začne rekonstruovat dění ode dne, kdy jejich vědomé soužití začalo, a pojme podezření, že Lucas vše od začátku pečlivě plánoval. Potvrdí se jeho podezření, nebo je Lucas skutečně jenom tolik oddaný a dobrosrdečný?

Konverzační komedie *Výpomoc* měla premiéru v listopadu 2011 v divadle Bellevuetheater v Amsterdamu. Ve hře nechybí situační humor, retrospektiva, úsporné obsazení a s ním spojené převtělování herců do více postav. Vzhledem k tomu, že je jedna z postav cizinec, je komika zčásti vystavěná na slovních hříčkách.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## V ZAJETÍ HNĚVU (ZORN, 2010)

**Nino Haratischwili**

Německo/Gruzie

Překlad: Lucie Melicharová

Žánr: činohra

Obsazení: 4 muži, 4 ženy

*ADAM: Uzavřeli celé letiště. Dlouhé hodiny jsem dřepěl na hotelu a čekal.*

*Mám strach, ale musíme se vzchopit, Celie. Musíme, už kvůli němu.*

*CELIE: Měl müsli. Tak, jak ho má rád. S trochou cukru. A oloupala jsem mu jablko, s sebou do krabičky. Říkala jsem si, že je nejvyšší čas vžít se do role biomatky. Brblal, že by na přestávku radši sušenky. Ale já si řekla – ne, ne, musím si to prosadit, nesmím se nechat obměkčit. A pak jsme mluvili o jeho učitelce matematiky, byl z ní doslova pař, říkala jsem si, že asi nějaký předčasný záchvěv probírající se sexuality či co. Chci říct, dneska člověk všechno vnímá z hlediska psychologie a tak... Co si počnu, jestli se už nevrátí?*

Zlomový bod v životě osmi jedinců. Osudový okamžik, kterým se jejich životy protnou a nenávratně propojí. Jeden jediný den, kdy se každý z nich ocitá ve výjimečné situaci a musí se rozhodnout. Říct pravdu, nebo vše zapřít? Rozhodnout se pro život, nebo zvolit smrt? Ukázat sílu, nebo projevít slabost? Postavy ve svém vlastním mikrosvětě zažívají, jaké to je ocitnout se zničehonic v roli nespokojeného a neústupného jedince: Celie a Adam, kteří pohřešují svého syna, úspěšná televizní producentka Marta, lovec teroristů Rafael, smrtelně nemocná Rula, jež by svému dítěti ráda zajistila lepší budoucnost, Oskar, který se prodejem zboží na předváděcích akcích vypracoval až na „obchodníka roku“, a pak Anton s Antonii, pár mladých lidí, kteří mají oba problém zorientovat se v současném světě a kteří jako jediní nakonec skutečně učiní nějaké rozhodnutí.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## UBOHÁ SHARON (POOR SHARON, 2023)

**Samuel Hope**

*Překlad:* Jan Kameníček

*Žánr:* činohra

*Obsazení:* 2 muži, 5 žen, 2 němé mužské role, kompars

Kdo dokáže vzepřít se tomu, kdo ho miluje?

Tak dlouho opakuje Lilli svoji dceři Sharon, že je smrtelně nemocná, až tomu obě zcela uvěří, a díky tomu si přijdou k velkým penězům z příspěvků od svých fanoušků. Užívají si života do chvíle, kdy se její dcera seznámí s přítelem Benem. Ben Lilli zabije, aby byla Sharon konečně svobodná, jenže Sharon na svobodě nedokáže žít.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*



## HOLUBI (LES PIGEONS, 2023)

**Michel Leeb**

*Francie*

*Překlad:* Alexander Jerie

*Žánr:* komedie

*Obsazení:* 3 muži, 1 žena

*Sergej: Hele, já obdivuju ten tvůj elán!*

*Bernard: Ale ne, prostě rutina, malá role tady, jiná tam, a už to trvá čtyřicet let! Samý čurdy.*

Šedesátníci Sergej a Bernard jsou dlouholetí přátelé a celoživotní herci vedlejších rolí. Před čtyřiceti lety spolu začínali, ale stále jsou rivalové. V umění... i v lásce.

Setkávají se na castingu na nový film. Ani jeden už od života moc nečeká, a tak je pozvání na casting mile překvapí. Při čekání spolu diskutují, vzpomínají a vzájemně se škádlí... Když ale dostanou do ruky scénář, atmosféra se rychle změní. Text scénáře je zvláštní, jakoby povědomý. Kdo scénář napsal? Kdo film režiruje? Na scénu přichází Samantha, femme fatale obou mužů. Později mezi ně vskočí režisér Samuel... a vše se zamotá. O film tu možná vůbec nejde...

Komedie o divadle, filmu, lásce a věrnosti je plná zvratů, brilantních dialogů a komických i dojemných situací. Michel Leeb přináší kromě inteligentní zábavy také poctu divadlu a hereckému umění.

Pařížskou inscenaci hry doposud vidělo přes 50 000 tisíc diváků a pro velký úspěch se od září 2023 opět vrací na scénu Théâtre des Nouveautés.

Hra je skvělou hereckou příležitostí pro dva herce 60+ a herečku 50+.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*



## BUNA (БУНА, 2011)

**Vira Makovij**

Ukrajina

Překlad: Břetislav Rychlík, Iryna Zabiiaaka

Žánr: činohra

Obsazení: 5 mužů, 6 žen, 2 děti (mohou hrát dospělí herci)



## SILVESTR V MÁRNICI (RÉVEILLON A LA MORGUE)



**Jean-Pierre Martinez**

Francie

Překlad: Jaromír Janeček

Žánr: komedie

Obsazení: 1 muž, 1 žena

*Žena: Vy si myslíte, že mě někdo mohl otrávit?*

*Muž: To řekne až vyšetřování... A taky po pitvě.*

*Žena: Po pitvě? Ale kdo by mě chtěl zavraždit?*

*Muž: Jo, tak to...*

*Žena: Manžel?*

Buna je v nářečí z Bukoviny babička. Buna je čerstvě ovdovělá stará žena z ukrajinské vesnice u rumunských hranic. Nad hroby své rodiny bilancuje život. Ten je odrazem všech společenských a politických porывů a tragédií, kterými tato část Ukrajiny prošla. Osobnost babičky drží víra v Boha, přísná pravidla. Trváním na tradicích, které jí umožnily přežít, manipuluje svět kolem sebe bezohledným způsobem. Všem sděluje svůj názor na to, jak je správné žít, pracovat, modlit se. Dodržování tradic vyžaduje téměř tyransky po své vnučce Oryse. Orysa je zoufalá, má svoje představy o životě. Touží se vymanit z konzervativních a zaostalých poměrů vesnice. Je těhotná a vezme si náhodného muže z vesnice. Její malé dítě Ilja je od narození pod kuratelou Buny. Rodina se chová pokrytecky, nikdo Oryse nepomůže. Orysa v zoufalství Ilju opouští a uteče do vysněné Ameriky. Otázkou však zůstává, zda je tam šťastnější. Chlapci posílá moderní hračky a oblečení. Ilju však konzervativně a tvrdě vychovává Buna. Buduje pro něho velký dům a současně se sama připravuje na smrt. Po její smrti přijíždí Orysa pro chlapce, který je otskem povahy Buny. Chce ho odvést do Ameriky, Ilja odmítá opustit vesnici. Nad vším se vznáší otázka, zda řád, který nesla životem Buna, není lékem na bortící se hodnoty moderního světa.

Hra vychází z autobiografické zkušenosti autorky, je zčásti psaná specifickým archaickým bukovinským dialektem, který v překladu nahrazuje hornácké nářečí.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

Začíná silvestrovský večer a v Ústavu soudního lékařství má noční službu Muž. Hodinu před půlnocí se před ním z ničeho nic objeví Žena oděná pouze v prostěradle. Žena neví kdo je, ani odkud přichází. V průběhu rozhovoru se ukáže, že neznámá je jednou z „klientek“ Ústavu a má plno otázek. Služba v márnici pro Muže znamenala smrtelnou nudu, ale ono tajemné setkání změnilo silvestrovskou noc na čas plný překvapení, černého humoru a okamžiků absurdní romantiky.

*Silvestr v márnici* je důmyslnou komedií oblíbeného francouzského komediografa.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## KAŽDÝ Z JINÉHO SVĚTA (NOUS NE SOMMES PAS DU MÊME MONDE, 2011)



**Brigitte Massiot**

Francie

Překlad: Benjamin Kuras

Žánr: komedie

Obsazení: 1 muž, 1 žena (oba kolem 45 let)

*ADHEMAR: Kdo jste a co u mě hledáte?*

*LEOPOLDINE: (drmolí) Léopoldine Gallant rozená Lepot – pětáctýřicet...*

*ADHEMAR: Pětáctýři... (nevěřicně se na ni dívá a kroutí hlavou)*

*LEOPOLDINE: Vdaná za Adriena Gallanta už 25 let, tři děti, v domácnosti, tři měsíce na seznamce „nezklamute.com“ pod značkou „houští rozkoše“. A přišla jsem na rande se značkou „kozol splašený“. Ale, Ježíšmarja, Ježíšmarja, vy teda asi nebudete ten kozel splašený.*

Svižná francouzská konverzační přestřelka dvou společensky a kulturně kontrastujících postav, které se setkávají omylem. On – kultivovaný aristokrat neustále citující klasiky od Homéra po Senecu, postižený agorafobií a už patnáct let nevycházející z bytu. Ona – prostá pracující žena znučená svým dlouholetým manželstvím a toužící po dobrodružství. On očekává návštěvu úřednice od majitelů domu na odhad oprav instalačních zařízení. Ona přichází na žhavé rande se svůdníkem z internetové seznamky – a spletla si adresu. Po klasicky francouzské zápletce omylů a dvojsmyslů a po fázi vzájemné nevráživosti se postupně sblíží do vztahu, v němž on z ní udělá téměř intelektuálku a ona ho vyléčí z agorafobie.

„Komedie něžná i řízná, svižný dialog, humorné repliky, emoce, vše co dělá komedii radostnou.“ (*Billet Réduc*)

„Skutečně zábavné a relaxující, skvělý bulvár, opravdu legrační, povznášející, dojmající, brilantně napsané, plné překvapení.“ (*L'officiel des spectacles*)

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

## DŮVOD MILOVAT ANEB ROZUMNÁ A MILOVANÝ (LA RAISON D'AYMÉ)



**Isabelle Mergault**

Francie

Překlad: Sarah Biderman

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Téma věčné jako svět sám: Naslouchat svému srdci nebo se řídit rozumem? Otázka, kterou si Miloň ve své zaslepenosti nestihl položit. Zamíloval se totiž do Chloé, která nejenže je o třicet let mladší než on, ale ani jeho lásku neopětuje. Jediné, co miluje, jsou jeho peníze. Miloň je velmi bohatý a úspěšný průmyslový magnát, letitý starý mládenec, který se ve své bezmezné zamilovanosti s Chloé právě oženil. Netuší, že na svatební cestě v Benátkách, kam právě přiletěli, mladá manželka plánuje jeho smrt. Zaslepen láskou, Miloň nevidí, jaké nebezpečí mu hrozí. Naslouchaje jen svému srdci, odmítá poslouchat varovný hlásek svého rozumu. A protože jej odmítá slyšet, jeho rozum se zhmotní a vezme na sebe podobu ženy. Ta žena je nejen šarmantní, ale neuvěřitelně dynamická a autoritativní. Vztoky bez sebe, že ji Miloň už pár měsíců neposlouchá, vpadne mu do života uprostřed jeho líbánek, aby ho zachránila. Ovšem přesvědčit ho o své existenci a pravdivosti svých slov jí dá velkou práci. A času není nazbyt. Miloň je najednou konfrontován s drsnou realitou a postaven tak před velké dilema: Následovat hlas svého srdce

nebo poslechnout svůj rozum? A co kdyby to byla právě jeho žena Chloé, která najde správné řešení?

Brilantní akční komedie plná emocí i moudrých úvah o vztahu mezi ženami a muži.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## OPRAVNA (KORJAAMO, 2018) @👤

**Mika Myllyaho**

*Finsko*

*Překlad: Otto Kauppinen*

*Žánr: tragikomedie*

*Obsazení: 2 muži*

Jallu dělal celý život automechanika a je na to setsakramentsky hrdý. Ola studoval vysokou školu a stal se ředitelem školy. Jsou to naprosto odlišní chlapi před důchodem pocházející z odlišných společenských tříd, kteří by si za běžné situace neměli co říci. Jenomže jsou také kamarádi z dětství se společnou zálibou... zálibou v motorizovaných vozidlech, ať už mají dvě nebo čtyři kola.

Náhoda svede oba muže po letech dohromady a Jallu, který vlastní autoopravnu na malém městě, zaměstná Olu, který musel svoji práci přerušit. Jalluho firma na tom není finančně dobře, a proto chlapi vezmou zavděk radou jeho ženy začít točit na Youtube seriál o opravách aut a motorek. Nápad, který se ze začátku zdá skvělý, protože přivádí do opravy mnoho nových zákazníků, však postupně odhaluje odlišné myšlenkové světy obou postav. Jallu přichází na to, že v současném světě nejde jen o auta a o ženskou, a musí se vyrovnat s traumatem ze svého sociálního postavení i svojí xenofobií. Ola zjišťuje, že informační technologie, kterým tak věřil, můžou kromě sblížení lidí způsobit také rozpad přátelství...

Text je první z nové série Myllyahových komedií o „hrdinech všedního dne“, na kterou navazuje *Kadeřnictví* (Kampaamo, 2021). *Opravna* ukazuje velmi lidským, občas až tragikomickým způsobem hledání západních

mužů, kteří vyrůstali ve zdánlivě jednodušší době, své pozice ve světě. Motiv motorizovaného dopravního prostředku jako symbol ega muže je skrz prostředí opravy, kde tato ega můžeme vidět rozbitá a rozmontovaná, dekonstruovaná a ukázán ve svojí nefunkčnosti. Lidská srdce totiž nefungují tak předvídatelně jako motory, a nelze je jednoduše opravit.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## KADEŘNICTVÍ (KAMPAAMO, 2021) @👤

**Mika Myllyaho**

*Finsko*

*Překlad: Otto Kauppinen*

*Žánr: tragikomedie*

*Obsazení: 3 ženy, 1 muž*

*ANSKU: Když jsem byla malá, musela jsem kolikrát prosit cizí lidi o pomoc, abych našla cestu domů, když vy jste seděli v hospodě. Zapomněli jste mě a bráchu na hřišti nebo v zoo...*

*MÁTI: To je lež. To se nikdy nestalo.*

*ANSKU: A když mě Make mlátil, tak jsi mi vždycky říkala, že to přejde...*

*Že roli ženy je prostě to vydržet, a že my jsme udělaly nějakou chybu, když to chlapi dělají... Že to mám nechat bejt, že s tím přestane. A já ti věřila, dokud jsem skoro nechcípla. Mami, moc mě to mrzí, ale jsi člověk, kterému nemůžu důvěřovat. Nikdy jsem nemohla...*

Ansku a Raikku jsou kamarádky z dětství, obě kolem padesátky, které spolu provozují malé kadeřnictví na předměstí. Starý pronajatý prostor se ale rozpadá, v rozích je plíseň a ve vzduchu se vznášejí štiplavý zápach. Když přestane fungovat záchod, kadeřnice se rozhodnou, že takhle už nejde pokračovat. V hlavách se jim začne rodit sen o slušném podnikání a naději

na lepší život. Uklízečka Sisko jejich sen sdílí. Mohou si to ale dovolit? Trojici žen jakožto drobných podnikatelek spojuje neustálý boj o existenci. Jsou to matky dospívajících dětí, jejichž manželé na sobě odmítají nést odpovědnost za blaho rodiny. Sekunduje jim údržbář Erkki, ale žádnou kloudnou pomoc nabídnout neumí.

*Kadeřnictví* je tragikomická hra o důležitosti osobních hranic a zachování sebeúcty – o lidech, kteří dennodenně bojují za své štěstí a legitimitu své existence.

Text je druhý z nové série Myllyahových komedií o „hrdinech všedního dne“, které předcházela hra *Opravna* (Korjaamo, 2018).

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

## PŘÍLIŠ MNOHO ŽEN PRO JAYE (DO NOT DISTURB)



**Michael Pertwee**

Velká Británie

Překlad: Helena Singh Eliášová

Žánr: komedie

Obsazení: 1 muž, 4 ženy

Stárnoucí Jay Spencer chce zapomenout na minulost, svá tři ztroskotaná manželství a začít nový život. Přestěhuje se do nového bytu a jediné, o co stojí, je absolutní klid a samota. To se mu ale nedaří, protože mladá depresivní sousedka Darlene ho ruší svými neustálými návštěvami a výhrůžkami o sebevraždě. Jeho současná manželka Sonia, lehce hysterická neúspěšná herečka, dělá potíže všeho druhu. Jeho první ex manželka Rose mu chce ukázat cestu k Ježíši. A do toho se objeví jeho sekretářka, slečna Parfittová, která přiznává, že se do něj vášnivě zamilovala.

Všechny čtyři ženy Jaye pronásledují, útočí na něj a svádějí ho, ale jeho jedinou touhou je být konečně sám, vyzenovaný, pryč od všeho a od všech. Po mnoha situačních kotrmelcích se mu jeho sen o klidu vyplní.

A najednou ho začne pocit absolutní samoty ničit. A protože všechny ženy už odehnal, přistoupí ke krajnímu řešení...

Komedie *Příliš mnoho žen pro Jaye* je plná situačního humoru a slovních přestřelků. Text nabízí výraznou hereckou příležitost pro představitele Jaye a vyrovnané herecké party pro jeho partnerky.

Český překlad bude k dispozici na začátku roku 2024.

## PAN NIKDO (MR. NOBODY, 2003)



**Ralph Philip**

Velká Británie

Překlad: Benjamin Kuras

Žánr: ironická komedie

Obsazení: 1 muž, 2 ženy

*CLAIRE: Jsi fajn chlap, Grayi. Jsi můj fajn chlap. Máme spolu fajn život. Vážně. Čekala jsem na tebe. Nikdy jsem nechtěla nikoho jiného. Měla jsem nabídky, nemysli si, že ne, ale byl jsi to vždycky ty pro mě a já pro tebe a tak se nám to líbí. (Pauza) Pojď domů, lásko.*

*TOMMY: Já si tě pořád nepamatuju, Claire.*

*CLAIRE: To je mně jedno. Jsi můj Graham. Chci, aby ses vrátil se mnou domů.*

*TOMMY: Nemůžu.*

*CLAIRE: Proč ne, Grayi?*

*TOMMY: Protože nevím, kdo jsi.*

Jedna z nejlépejších her malého londýnského divadla Soho Poly roku 2003.

Anglické velkoměsto, současnost. Kultivovaný bezdomovec Tommy, který ztratil paměť a žije na ulici, je prostřednictvím sociální pracovnice Jean konfrontován s Claire, která ho ze zpráv o pohřešovaných prý poznala jako svého zmizelého manžela. Jenže on tvrdí, že ji nikdy v životě

neviděl a označí ji za lhářku. Rozehrávají tím emočně působivý, napínavý příběh oscilující mezi nezodpovězenými otázkami: Poznala Claire opravdu svého skutečného zmizelého muže, nebo z osamělosti touží po jakémkoli muži, kterého by mohla přesvědčit, aby s ní šel žít? Vybaví se Tommymu vzpomínky na jejich vztah a vrátí se k ní? Nebo mluví pravdu, když tvrdí, že Claire nezná a nikdy ji neviděl? Přistoupí na její hru a využije cizí ženy k návratu do pohodlného života? Nebo raději zůstane bezdomovcem?

„Hodně zábavná psychologická hra na kočku a myš. Text je pro herce něco opravdu masitého k přežvýkání.” (The Guardian)

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

## KDO NESKÁČE, NENÍ HOLUB ANEB ŽOBÁKY SOBĚ (DZIÓB W DZIÓB)



**Malina Prześluga**

Polsko

Překlad: Tereza Agelová

Obsazení: 5 mužů, 2 ženy

*JAREK Ptal se tě někdo, prcku, na názor?!*

*ZDENEK Ne...*

*JAREK My se známe? No? Co? Jsi snad holub?*

*ZDENEK Ne, já jsem vrabec, Zdeněk...*

*JAREK No, tak jak nejsi holub, tak vyfič.*

*MARUŠKA No, přesně, že?*

Nebezpečně aktuální hra nejen pro děti (7+) ze sídliště.

Jarek, Franta, Ladin a Maruška: čtyři holubi tvoří nerozlučnou holubí bandu na jednom sídlišti. Hlavní starostí holubí bandy je kálet na střechy a bojovat proti svému nepříteli (Kočka Dolores). Kočka má podle jejich

přesvědčení na svědomí smrt legendárního holuba Bohouše. Banda je rozhodnutá se za tuto nespravedlivou smrt holubiho krále pomstít! Jenže jednoho dne se nějak podezřele motá jeden vrabec (Zdenek). Snaží se tak nějak zapadnout do party. A navíc si hraje na chytrého. Myslí si totiž, že Bohouše nesežrala kočka (která ho určitě sežrala). Konečné řešení proti kočičmu nepříteli vede holubí boss Jarek, který nekompromisně dodržuje pravidla bandy, i když ji všichni postupně opouštějí. Vrabec podnikne pátrání a málem přijde o život, když dotírá za kočkou Dolores. Ale světe div se, legenda holubů Bohouš se vrací z dovolené...!

Hra současné autorky Maliny Prześlugy (\*1983) je v sousedním Polsku jedním z nejvůdčejších textů pro děti a mládež. Současná bajka ze sídliště (která by se opravdu mohla odehrávat za rohem) předestírá nebezpečné téma xenofobie či nacionalismu pro mladé diváky. Česká premiéra proběhla 19. května 2023 v Divadle loutek Ostrava v režii polské režisérky Ady Tabisz. V originálním textu figurují tradiční, obvyklá polská jména: Zbigniew, Heniek, Stefan, Mariola, Przemek, Janusz. Jediná Kočka Dolores má stejná jména jak v polském, tak českém překladu. Český překlad je vzhledem k realizaci v Ostravě převeden do jakéhosi zdejšího nevyhraněného jazyku ulice, Kočka Dolores a vrabec mluví spisovnou češtinou.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

# A KDYŽ PŘIJDE DÍTĚ... (LORSQUE L'ENFANT PARAÎT, 1951, ÚPRAVA 1995)



**André Roussin**

Francie

Překlad: Alexander Jerie

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 5 žen

*Sophie: Uvědom si, že ve tvém věku to překvapení skutečně je.*

*Jacqueline: To ti tedy řeknu. (pauza) Ale jak to? Jak je to možný? Vždyt!..*

*Sophie: Koukej mami, nemusíš mi všechno...*

*Jacqueline: Jistě, samozřejmě. Ale prostě se mi to stalo. Je to ne-po-cho-pitelné!*

*Sophie: No, s antikoncepcí to nepochopitelný je.*

*Jacqueline: Antikoncepce? Na co?*

*Sophie: Na to, abys nebyla v tom.*

*Jacqueline: Dvacet let – bez antikoncepce – a žádné dítě jsem nečekala! Ve svém věku si nebudu kazit zdraví.*

*Sophie: Takže už ho čekáš.*

*Jacqueline: Možná.*

*Sophie: Mně je akorát jasný, že moje svatba je v tahu.*

*Jacqueline: Proč by byla v tahu?*

*Sophie: Rozhodně nebude v dubnu. To bude matka nevěsty v osmém měsíci.*

Senátor Charles Jacquet vede vášnivou kampaň proti potratům. Možná svůj postoj bude muset ale brzy přehodnotit... Jeho žena se ve svém zralém věku s údivem dozví, že je těhotná, a svěří se dceři. Ještě toho dne se senátorovi svěří jeho syn Georges, že přivedl do jiného stavu jeho sekretářku Caroline, a hodlají se vzít. Charles neví, jak se k tomu všemu postaví,

ale netrvá dlouho a začne zvažovat řešení, které je diametrálně odlišné od jeho kampaně. Také senátorova dcera otěhotní. Později otěhotní i senátorova služebná. A aby toho nebylo málo, náhle se objeví tajemná Catherine, kterou senátor před 25 lety opustil, když s ním čekala dítě. Tehdy jí poskytl finanční pomoc, aby se „toho“ mohla zbavit. Senátora, jeho rodinu a jeho politickou kariéru nečekají lehké chvíle...

Stále aktuální hra slaví v Paříži úspěšný revival. Dokonce získala nominaci na prestižní Cenu Les Molières 2023 v kategorii Nejlepší komedie.

*Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*



# NABÍZÍME NEPŘELOŽENÉ zahraniční hry

## IT'S HER TURN NOW (2023)



**Ray Cooney**

Velká Británie

Úprava: Michael Barfoot

Žánr: komedie

Obsazení: 6 mužů, 3 ženy

Úprava úspěšné komedie Raye Cooneyho *Out of Order*, u nás uváděné pod názvem *Nerušit, prosím* či *Dvouplošník v hotelu Plaza*. Hlavní hrdinkou je tentokrát žena – poslankyně Rebecca Willey. Stejně jako protagonistka původní hry chce strávit večer v hotelu se svou „bokovkou“, jenže věci se jí začnou katastrofálně vymykat z rukou. Prohnáný číšník, podezřívavý ředitel hotelu, pohotovový soukromý detektiv, rozzlobená manželka, zuřivý manžel, zmatená sekretářka, zdravotní bratr v bezvědomí a – abychom nezapomněli – mrtvola, to vše vážně ohrožuje kariéru paní Willeyové. A to jsme ještě nezmínili, že její milenec je poradcem opozice...

*Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## FEELING AFRAID AS IF SOMETHING TERRIBLE IS GOING TO HAPPEN (2022)



**Marcelo Dos Santos**

Velká Británie

Žánr: monodrama, stand-up

Obsazení: 1 muž

Monodrama zachycuje stand-up šestatřicetiletého komika, jenž s nadšátkou, leckdy i s černým humorem a především s velkou otevřeností glikuje svůj milostný život, zejména pak rodící se vztah s okouzlujícím Američanem. Lovestory má však jeden háček: komikův nový objev trpí nemocí, kvůli níž se nemůže zasmát, jinak by prý zemřel. Zvládne se s tím komikovo ego popasovat? A nebudou stát vztahu v cestě i protagonistovy nesčetné mindráky a stále otevřený účet na Grindrů? Zábavné i dojemné monodrama poskytuje velkou hereckou příležitost pro komika představitele.

*Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## BETWEEN RIVERSIDE AND CRAZY (2014)



**Stephen Adly Guirgis**

USA

Žánr: černá komedie

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

*Between Riverside and Crazy* vypráví příběh Waltera Washingtona, bývalého policisty a čerstvého vdovce, který se svým nedávno propuštěným synem Juniorem bojuje o udržení jednoho z posledních bytů s regulovaným

nájemným na Manhattanu. Ve víru rychle se střídajících hostů, kteří byt navštěvují, se postupně odkrývají staré křivdy a nezahojené rány. I přes Walterovo neúnavné vyjednávání nakonec padne ultimátum. Neústupný Walter potřebuje zúčtovat s minulostí, ale zároveň není připraven jít dál.

*Between Riverside and Crazy* je divoká, temná komedie, oslava nádherných rozporů, které tvoří lidskou přirozenost. Zobrazuje kluzkou povahu spravedlnosti i odvalu, která je zapotřebí k tomu, abychom se konečně posunuli dál. Hra získala řadu ocenění včetně Pulitzerovy ceny za drama (2015) a ve stejném roce i New York Drama Critics Circle Award za nejlepší hru.

*Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

### ÚSPĚŠNÁ AUTORKA NINO HARATISCHWILI V DILIA

## PHÄDRA, IN FLAMMEN (2023) @

**Nino Haratischwili**

*Německo/Gruzie*

*Žánr: činohra*

*Obsazení: 4 muži, 2 ženy*

V Athénách se už dlouho nic neděje. Král Théseus zestárl. Jeho žena Faidra se nudí a už nechce vládnout. Prvorozený syn Demophon je připraven moc převzít, potřebuje se jen oženit. S jeho nevěstou Perseou ale přichází nepokoj, který ovládne Athény i Faidru. Naděje na nové pořádky se staví těm starým – politicky i soukromě – a stávající řád se otřásá. Théseus začne zvažovat, zda by u moci přeci jen neměl zůstat...

Nino Haratischwili přepisuje starověký mýtus o Faidře a klade zneklidňující otázky o mocenské politice, emancipaci a politické regressi s ohledem na aktuální dění ve východní Evropě a Gruzii. Autorka ukazuje souvislost mezi osobní a politickou touhou: Kde je mé místo na světě? Jak chci žít? Jsem zodpovědný za svou vlastní svobodu? Co jsem ochoten obětovat?

Premiéru připravil Berliner Ensemble ve spolupráci s Ruhrfestspiele Recklinghausen (25. 5. 2023, režie: Nanouk Leopold). Rakouská premiéra hry se odehrála ve vídeňském Burgtheatru (Akademietheater, 7. 10. 2023, režie: Tina Lanik).

*Text originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.*

## DIE BARBAREN (2016)



**Nino Haratischwili**

*Německo/Gruzie*

*Žánr: monolog*

*Obsazení: 1 žena*

Marusja je cizinka, která před lety společně se svým synem imigrovala do Německa. Obětovala všechno, aby se dostala na Západ. Po svém příchodu pracovala dnem i nocí, naučila se složitý jazyk, ale přesto se stále cítí pro svou novou domovinu neviditelná. Uklízí na ubytovně pro africké migranty, ty nazývá barbary, kteří do Evropy přišli s nataženou rukou bez sebemenší snahy o začlenění do společnosti. V jejich očích jim všechno spadlo do klína, zatímco ona a její syn musí každý den za svou budoucnost v nové zemi bojovat. Marusja jimi pohrdá a oni pohrdají jí, protože je jen uklízečka. Když se její zklamání a hněv stanou nesnesitelnými, začne se v její hlavě rodit temný plán...

Nino Haratischwili napsala tento burčující monolog pro projekt vídeňského Akademietheater s názvem „Poslední večere Evropy“, jehož cílem bylo reflektovat současnou situaci v Evropě z ženské perspektivy.

*Text originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.*

## MEIN UND DEIN HERZ (MEDEIA)



**Nino Haratischwili**

*Německo/Gruzie*

*Žánr: činohra*

*Obsazení: 2 muži, 3 ženy*

Medea se kvůli lásce k Jasonovi vzdala všeho – rodiny, postavení, domova. Po dlouhém období na útěku chce s ním a s dětmi nalézt nový domov v cizí zemi. V zemi krále Kreóna je ale její velká láska, která byla považována za neochvějnou, vystavena zkoušce. Jason se snaží zabezpečit rodinu a obrací se stále víc do vnějšího světa, kde u krále Kreóna nalézá slibné vyhlídky. Medea zůstává ve svém izolovaném světě se svou důvěrníci Niou a dětmi. Když jsou jí děti odebrány, zcela se stáhne do sebe. Jason zato venku získává stále významnější postavení a neodolá náklonnosti Kreóntovy mladé dcery Glaukes. V aktu zoufalství, zuřivosti a žárlivosti zabije Médea své děti.

Nino Haratischwili vytvořila novou verzi starověkého mýtu, ve které citlivě vypráví o velké lásce a jejím rozpadu a nadějích a obavách moderních lidí.

*Text originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.*

### NINO HARATISCHWILI (1983)

Německo-gruzínská dramatička, režisérka a spisovatelka. Narodila se v Tbilisi, ale rodina doma mluvila i německy. Od dvanácti pak začala v němčině a gruzínštině psát drobná díla. Divadlu se věnuje již od studentských let, kdy založila divadelní skupinu Fliedertheater, pro kterou psala hry i režírovala. Po studiu filmové režie na Státní divadelní a filmové škole v Tbilisi studovala režii na Divadelní akademii v Hamburku, kde od roku 2003 žije. Jako dramatička a režisérka spolupracovala s divadly jako je Deutsches Theater Göttingen, Kampnagel Hamburg, Thalia Theater a Berliner Ensemble. Její hry získaly řadu ocenění. Mezi texty zastupované DILIA patří například: *Die zweite Frau*, *Die Barbaren*, *Georgia*, *Liv Stein*, *Mein und dein Herz (Medeia)*, *Schönheit*, *Zorn* (V zajetí hněvu, překlad: Lucie Melicharová), *Phädra, in Flammen*, *Penthesilea*. *Ein Requiem*. V roce 2010 debutovala jako spisovatelka s románem *Juja*, za kterou obdržela ocenění Debütpreis des Buddenbrookhauses. Nakladatelství Host vydalo v českém překladu její romány *Osmý život (pro Brilku)*, *Kočka a Generál* a *Chybějící světlo*.



Foto © G2 Baraniak

## ADULTS (2023)

**Kieran Hurley**

Skotsko

Žánr: černá komedie

Obsazení: 2 muži, 1 žena



Třicátnice Zara vlastní firmu a snaží se prosadit mezi spoustou anonymních Airbnb v Edinburghu.

Její podnik je mimo jiné nevěstincem, právě dorazil nový klient, ve kterém Zara poznává svého bývalého učitele ze střední školy. Kolega, kterého muž očekává, má nejen zpoždění, ale především záchvat paniky a jeho příchod vyvolá ještě větší dusno. Když jsou konečně kompletní, předhání se v tom, kdo to má v životě těžší. Všichni tři jsou přesvědčeni, že za všech ten zmatek, který je obklopuje, může kdokoliv jiný, jen ne oni sami. Možná se mezi nimi musí něco zlomit, aby se konečně něco změnilo.

Černá komedie *Adults* od uznávaného dramatika Kierana Hurleyho, autora hitu *Mouthpiece*, dovede být stejně výbušná jako něžná. *Adults* je syrová, temně zábavná hra o odcizení, osamělosti, dospívání, stárnutí a lidské potřebě spojení, intimity a přijetí, abyste přežili ve světě, který vás zklamal. Světová premiéra se uskutečnila v divadle Traverse v roce 2023.

*Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## MOUTHPIECE (2018)

**Kieran Hurley**

Skotsko

Žánr: činohra

Obsazení: 1 muž, 1 žena



Útesy v Salisbury. Soumrak. Žena zavírá oči a vkročí do prázdna. Mladý chlapec ji přitáhne zpět. Dva životy se navzády změni.

Libby tráví dny posedáváním v kavárnách a stále se nazývá spisovatelkou, přestože se už roky neodhodlala cokoli napsat. Declan je talentovaný mladý umělec, který se potýká s nestabilním životem na zanedbaném sídlišti. Když mezi nimi vznikne komplikované přátelství, Libby se rozhodne, že musí Declanův život zaznamenat – ve všech jeho chaotických a bolestivých detailech. Ucíť příležitost vrátit se k psaní a skutečně něco změnit. Potřebuje Declanův příběh. Ale má na něj právo?

*Mouthpiece*, nepoddajné drama protkané nečekaným humorem, otevřeně nahlíží dvě tváře města, které často existují ve vzájemné nevědomosti, a zkoumá, zda je možné vyprávět příběh někoho jiného, aniž bychom ho zneužili.

*Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## THE SWELL (2020)

**Isley Lynn**

USA/UK

Žánr: romantické drama

Obsazení: 6 žen



Annie a její snoubenka Bel odpočítávají dny do svatby, když je navštíví nečekaný host. Anniina stará přítelkyně, svobodomyslná potízišťka Flo, jim oznámí, že s nimi zůstane až do jejich velkého dne. Toto překvapivé shledání se vyvine do komplikovaného milostného trojúhelníku s nebezpečnými následky. Osudy postav sledujeme i o 28 let později, každou z hrdinek tedy ztvárňují dvě herečky různého věku.

Napínavé romantické drama Isley Lynn *The Swell* o lásce, touze, podvodu a závazku je strhující příběh, který se v roce 2020 dostal do užšího výběru na cenu The Women's Prize for Playwriting. Světová premiéra se uskutečnila v červnu 2023 v Orange Tree Theatre v Richmondu.

*Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## CLYDE'S (2021)

Lynn Nottage

Austrálie

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 2 ženy



# HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

Clyde je drsná majitelka restaurace, která dokáže hravě utřít muže jakékoli natury. Jako pomocná síla do kuchyně jsou u ní zaměstnaní bývalí vězni. To Clyde umožňuje je ponižovat rozličnými způsoby. Proti ní stojí věčně pozitivní a milující Montrellous, který ostatní povzbuzuje ke kreativní přípravě sendvičů. Tím jim pomáhá se nezbláznit z těžkého soukolí špatného rodinného zázemí a nekonečných pocitů viny. A zaměstnanci pak v sobě nacházejí větší vnitřní sílu, než se na první pohled zdá...

*Clyde's* je svérázná a naléhavá hra významné dramatičky Lynn Nottage, která jako první žena v historii obdržela již dvě Pulitzerovy ceny za drama (za hry *Ruined* a *Sweat*). Tématu lidí na okraji společnosti se Nottage věnuje dlouhodobě. Původně se hra shodou okolností jmenovala *Floyd's*, po zavraždění George Floyda byla přejmenována.

*Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

## Premiéry a užití děl

7. 9. 2023

Národní divadlo Brno

Open air zahájení sezony 2023/2024

Leoš Janáček:

**VÝBĚR Z OPER**

opera

22. 9. 2023

Divadlo F. X. Šaldy Liberec

Josef Mysliveček:

**ADAM A EVA**

oratorium (scénické provedení)

30. 9. 2023

Divadlo J. K. Tyla Plzeň

Josef Těmle:

**KOCOUR V BOTÁCH**

dětská opera

## Informujeme

### GLI ARABI NELLE GALLIE OSSIA IL TRIONFO DELLA FEDE

Melodrama Giovanniho Paciniho *Gli arabi nelle Gallie ossia Il trionfo della fede* bylo premiérováno v roce 1827 v milánské La Scale a sklídilo obrovský úspěch od Vídně po New York. Poté bylo ale na dlouhou dobu zapomenuto. Toto dílo bylo „znovuobjevené“ prostřednictvím edice v sérii *Concentus Musicus*. Pacini, přítel a kolega Rossiniho, zkomponoval rozsáhlou operu na libreto Luigiho Romanelliho, které vycházelo z románu Charlese-Victora Prévota *Le Rénégat* z roku 1822. Hlavní role arabského vůdce Agobara, syna posledního krále Merovejců, byla komponována v úzké spolupráci s Giovanni Davidem, tenoristou, který byl jedním z Rossiniho pravidelné skupiny zpěváků. Dvouaktové dílo pro sóla, sbor a orchestr pod vedením Marca Alibranda bylo uvedeno v premiéře za užití nové edice 22. července 2023 v koncertní verzi ve Wildbadu.

### JAKOB LENZ

V Staatsoper Berlin v Schillerově divadle proběhlo nové nastudování komorní jednoaktové opery skladatele Wolfganga Rihma *Jakob Lenz* podle libreta Michaela Fröhlinga. Opera byla komponována v letech 1977–78. Předlohou byla novela dramatika a spisovatele Georga Büchnera o životě německého básníka Jakoba Michaela Reinholda Lenze – drama, která zaměňuje snové představy s realitou. Opera byla označena jako nejúspěšnější hudebně divadelní tvorba posledních desetiletí. Představitel hlavní role byl barytonový zpěvák Georg Nigl v hudebním nastudování dirigenta Francka Ollua. Premiéra nového nastudování v produkci Andrei Bretha se konala 5. července 2023.

### SMETANA 200 – ROK ČESKÉ HUDBY

Ministerstvo kultury ČR vyhlásilo program Smetana 200 – Rok české hudby 2024.

([www.mkcr.cz/vyhlaseni-programu-smetana-200-rok-ceske-hudby-2024](http://www.mkcr.cz/vyhlaseni-programu-smetana-200-rok-ceske-hudby-2024)).

Při této příležitosti bychom rádi připomněli, že DILIA je vedle dalších činností také nakladatelem notových materiálů hudebně dramatických děl a zároveň je zástupcem řady zahraničních nakladatelů pro Českou republiku. Do repertoáru DILIA patří zejména české opery. Pronajímáme notové materiály ke všem operám **Bedřicha Smetany** i dalších předních operních skladatelů. Vedle materiálů k celým operám jsme schopni dodat po předchozí domluvě i separáty z děl (jednotlivá hudební čísla, tj. árie, duety, přede hry, sborové scény atd.).

# LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

## Informujeme

### ZDENA SALIVAROVÁ ŠKVORECKÁ OSLAVILA 21. ŘÍJNA 90. NAROZENINY

Zpěvačka, prozaička, překladatelka z francouzštiny a manželka Josefa Škvoreckého Zdena Salivarová-Škvorecká slaví významné jubileum.

Jako zpěvačka a herečka působila v pražské Laterně Magice i divadle Paravan a studovala také dramaturgii na FAMU. Hned v roce 1969 však s manželem opustili svou rodnou vlast a rozhodli se zůstat v exilu. V kanadském Montrealu o tři roky později založili exilové nakladatelství '68 Publishers, v němž vydávali zejména české knihy, které nemohly vycházet v komunistickém Československu.

Díky nakladatelství '68 Publishers se do oběhu dostaly nejen knihy Josefa Škvoreckého *Tankový prapor*, *Prima sezona*, *Zbabělci* nebo *Konec nylonového věku*, ale také *Nesnesitelná lehkost bytí* Milana Kundery, *Miláček* Arnošta Lustiga nebo *Dvorky* Jaroslava Hutky. Díky tomu získali Zdena a Josef Škvorečtí v roce 1990 Řád Bílého lva za zásluhy o českou literaturu ve světě. Stalo se tak 12 let poté, co je komunistický režim zbavil československého občanství.

Zdena Salivarová-Škvorecká odstartovala svou literární dráhu sbírkou tří povídek *Pánská jízda*, kterou vydala v roce 1968. Následovaly knihy *Honzlová* a *Nebe, peklo, ráj*, za kterou získala v roce 1976 Cenu Egona Hostovského za nejlepší českou beletrii psanou v exilu. V roce 1994 vydala román *Hnůj země* pojednávající o českých emigrantech, kteří uprchli do Kanady po sovětské invazi do Československa, a vycházející z vlastních zkušeností a zkušeností jejích přátel.

Salivarová-Škvorecká stojí také za sborníkem *Osočení – Dopisy lidí ze seznamu*, jenž přibližuje příběhy lidí, kteří se ocitli na Cibulkových seznamech tajných spolupracovníků Státní bezpečnosti, avšak tvrdí, že neprávem.

DILIA Zdenu Salivarovou-Škvoreckou zastupuje jako autorku i dědičku. V roce 2021 jsme licencovali i nové vydání jejího románu *Honzlová*, které vydalo nakladatelství Argo.

Přejeme všechno nejlepší!

## NOBELOVA CENA ZA LITERATURU

Letošní Nobelova cena za literaturu putuje do Norska! Jako čtvrtý spisovatel z této skandinávské země ji získal Jon Fosse, který je po Henriku Ibsenovi také nejhranějším norským dramatikem na evropských jevištích. „*Za jeho inovativní divadelní hry a prózu, které dávají hlas nevyslovitelnému.*“ Tak zdůvodnila Švédská akademie výběr letošního držitele Nobelovy ceny za literaturu Jona Fosseho. Čtyřiašedesátiletý spisovatel přežil v dětství vážnou nehodu a během svého života se musel poprat se závislostí na alkoholu i s úzkostí. I to se odráží v jeho tvorbě.

Během své kariéry vydal více než 40 knih, které píše v jazyce nynorsk, tedy novou norštinou, jejíž základ tvoří norské nářečí a používá ji necelých 15 % Norů. V češtině vyšla například jeho trilogie o mladých milencích *Mámení*, *Sny Olavovy* a *Na sklonku dne*. Přeložen byl také dvojjazyčný inspirovaný osudem norského malíře Larse Herterviga *Melancholie* a lyrická novela *Ráno a večer*. Do češtiny jeho prózy překládá Ondřej Vimr.

## 38 LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

V širší známost ale vešel zejména svou dramatickou tvorbou. Jeho hry se uvádí po celém světě. Vedle Evropy například také v Americe nebo v Japonsku. S jeho dílem se na jevišti mohl setkat také český divák. V České republice byly inscenovány Fosseho hry *Noc zpívá své písně*, *Jméno* nebo *Zima*.

Gratulujeme!

BF

## CENA JOSEFA JUNGMANNA

Porota Obce překladatelů ve složení **Alice Flemrová**, **David Petrů**, **Michael Půček**, **Václav Štefek** a **Petra Martínková** (předsedkyně) vyhlásila 5. 10. 2023 v Goethe institutu výsledky 32. ročníku Ceny Josefa Jungmanna za nejlepší překlad uplynulého roku. Hlavní Cenu Josefa Jungmanna letos získal **Patrik Ouředník** za převod klasického románu Françoise Rabelaise *Pantagruel* (francouzština, nakl. Volvox Globator).

**Mimořádnou tvůrčí prémii** letos obdrželi hned dva překladatelé: **Jarmila Horáková** za převod románu Tatiany Tjibuleac *Skleněná zahrada* (rumunština, Větrné mlýny) a **Aleš Kozár** za převod autobiografického románu Borise Pohora *Nekropole* (slovinština, Protimluv).

### Další tvůrčí ocenění:

**Lucie Bregantová** za překlad z angličtiny. Becky Chambersová:

*Žalm pro divostrojně* (Host)

**Tereza Marková Vlášková** za překlad z angličtiny. Maggie

O'Farrellová: *Hamnet* (Argo)

**Jakub Šedivý** za překlad z ruštiny. Guzel Jachina: *Vlak do Samarkandu*

(Prostor)

**Prémii Tomáše Hrácha** pro překladatele do 34 let získala **Anna Štádlarová** za vyzrálý překlad románu Benjamina Labatuta *Strašlivá závrať* (španělština, Paseka).

**Do Síně slávy** byl uveden **Jiří Našinec** za setrvalou dlouholetou kvalitu jeho překladů významných děl z rumunštiny a francouzštiny.

**Krameriův vínš** byl udělen bývalému předsedovi poroty Ceny Josefa Jungmanna **Václavu Jamkovi** za dlouholetou obětavou práci.

Bylo také uděleno tradiční Stipendium Hany Žantovské (donátorů Ireny Murray Žantovské a Michaela Žantovského) na překlad poezie. Letos ho získala **Jana Pokojová** na nový překlad sbírky *Dvacet básní o lásce a jedna píseň ze zoufalství* chilského básníka Pabla Nerudy, jejíž vydání chystá v příštím roce nakladatelství Dybbuk.

Všem oceněným gratulujeme!

AŠ



## Rozhovor


 PETRA  
DIESTLEROVÁ

*O překladatelství se v poslední době často mluví jako o profesi na vyměření. Ohrožují ji nejen nepřilíš vysoké honoráře, ale také umělá inteligence, opatrnější přístup nakladatelů i to, že stále víc čtenářů sahá raději po originálu. O svých dvou profesích mluví překladatelka Petra Diestlerová.*

### **Petro, jak se dnes žije překladatelům? Mohou se překládáním beletrie uživit?**

Asi nejsem nejhodnější osoba k odpovědi na tuhle otázku, protože kromě toho, že se věnuju literárním překladům, mám i občanské zaměstnání. Ale literárním překladem se nedalo zvlášť dobře uživit nikdy, myslím, že málokdo se na tu dráhu pouští s představou, že na tom zbohatne. Lidi spíš láká kreativní stránka té práce, což je i můj případ. Znáám jen velmi málo překladatelů, kteří se věnují výhradně literárnímu překladu a nedělají k tomu vůbec nic jiného – redakce, titulky, výuku, komerční překlady, novinářinu – nebo nemají někde aspoň půlúvazky na jinou práci. Důvod je určitě částečně finanční, ale mnohdy i psychohygienický, protože sedět osaměle doma u textu den za dnem může být cesta k vyhoření. A ta práce byla vždycky nejistá – jestli někdo nabídne další překlad, jestli nakladatel zaplatí, případně kdy. Na druhou stranu je tvůrčí, člověk si může organizovat čas sám a může se tomu věnovat kdekoli a kdykoli. Je ale pravda, že honoráře za literární překlad dlouhé roky stagnovaly a při dnešních cenách energií a vysoké inflaci to už pro překladatele začalo být neúnosné. Většina nakladatelů zareagovala zvýšením honorářů, ale také to pro ně není snadné, protože současná ekonomická a politická situace dopadá na celý knižní trh. Pro nikoho to nejsou jednoduché časy a literární překladatelé před sebou mají i jiné výzvy – ať už jde o pokroky umělé inteligence v oblasti překladu, nebo stále větší zájem českých čtenářů o četbu v originále – tedy přinejmenším, pokud je ten originál psaný anglicky.

**Jak by vypadal tvůj den a tvoje finance, kdyby ses živila jen překlady literatury, nikoli tedy komerčními překlady? Za jak dlouho by sis troufla přeložit knihu dejme tomu o 240 tiskových stranách, a jaký by byl přibližně tvůj honorář?**

Nevím, jak dlouho bych to vydržela, překládání je osamělá práce, náročná na oči a na záda. Musela bych daleko pravidelněji cvičit a najít si nějaký koníček zahrnující sociální kontakt. Pokud jde o časovou náročnost, hodně záleží na obtížnosti textu, ačkoli překladatelé s trochou praxe už většinou dokážou odhadnout, kolik času jim práce zabere. Kdyby tisková strana odpovídala přibližně jedné normostraně, dokázala bych přeložit asi deset stran denně, takže bych na to potřebovala měsíc, nepočítám-li víkendy. A vydělala bych si přibližně 50 000 Kč hrubého, před zdaněním a odvody pojistného. Což bych ovšem patrně nedostala okamžitě a najednou. Na druhé straně předpokládám, že by mi mezitím dobíhaly honoráře za knihy přeložené dříve, případně nějaký honorář za reedici staršího překladu nebo by přišla platba z DILIA. Taky bych patrně kromě překladů i redigovala, což by přinášelo nějaké dodatečné příjmy.

---

**Ve svém zaměstnání jsi na jednu stranu překladatelům blízko, na druhou stranu tě asi finance nutí jít tak trochu proti jejich a tím i tvým vlastním zájmům. Jaké je být v takové pozici?**

Jsem v situaci, kdy to vidím z obou stran. Protože nakladatelé si musejí spočítat, nakolik bude kniha zisková, než se pro vydání rozhodnou, koneckonců veškeré riziko případného neúspěchu nesou oni. A nyní, když zdražil tisk a doprava, a zároveň klesají prodeje, protože inflace, ceny energií a obecné zdražování dopadají i na lidi, kteří knihy kupují, to není snadné počítání. A třeba u rozsáhlých románů, u kterých se ale plánuje relativně nízký náklad, bývá částka za překlad výraznou součástí veškerých výrobních nákladů, a rozdíl v honoráři třeba 30 Kč na stránku už může

znamenat, že vydání není rentabilní, nebo je nakladatel nucen nasadit velmi vysokou prodejní cenu, což opět sníží prodeje. U některých knih se to dá řešit prostřednictvím grantů, ale to jsou spíš výjimky a nedá se na to spoléhat. Rozhodně si myslím, že by si překladatelé měli zkusit vyjednat vyšší honorář, pokud jim ten nabízený připadá nízký, ale zároveň by měli nakladatelé věřit, když říká, že u té konkrétní knihy víc zaplatit prostě nemůže.

---

**A co umělá inteligence – myslíš, že opravdu může převzít překládání beletrie?**

Zatím ne. Ačkoli technické překlady už zřejmě zvládá. Ale klíčové slovo je *zatím*. Domnívám se, že pokud by se AI mohla začít učit na velkých paralelních korpusech překladových textů, mohla by v tom brzy být docela dobrá, přinejmenším pokud jde o běžnou beletrii bez výrazných stylových zvláštností. Což je ovšem etická otázka, která se dotýká i autorského práva. V zahraničí už probíhají soudní spory, v nichž spisovatelé žalují velké společnosti vyvíjející AI za to, že neoprávněně poskytly AI k učení jejich autorské texty. A pak to otvírá i další otázky. Dokážu si představit čtenáře, kteří o překlad nové knihy svého oblíbeného zahraničního autora požádají AI. Dostanou ho prakticky okamžitě a zadarmo a nesejde jim na tom, že je třeba nekalitní, jsou v něm doslovně přeložené idiomy nebo prkenné dialogy, protože „jim to takhle stačí“. Pak se zákonitě dál sníží poptávka po knihách přeložených živým překladatelem, protože nakladatelům se jejich vydávání prostě nevyplatí. A umělecký překlad zůstane řemeslem pro pár vyvolených, kteří budou překládat náročné literární texty pro hrstku čtenářů.

Rozhovor vedla Marcela Nejedlá

## PETRA DIESTLEROVÁ

Překládá převážně angloamerickou prózu různých žánrů včetně dětské literatury a populárně-naučné texty. Za diplomovou práci *Polopřímá řeč jako problém překladatelský* obdržela v roce 1996 Bolzanovu cenu. Dvakrát získala tvůrčí prémii v rámci Ceny Josefa Jungmanna udělované Obcí překladatelů, a to v roce 2014 za překlad románu Davida Mitchella *Tisíc podzimů Jacoba de Zoeta*, a v roce 2016 za nový překlad románu Charlese Dickense *David Copperfield*. Je zástupkyní ředitele nakladatelství Euromedia Group.



# MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

## Rozhovor

## TOMÁŠ KONČINSKÝ

**Bliží se premiéra filmu *Mlsné medvědí příběhy: Na pól*. Máte v rukou náladu a zvědavost dětského diváka, tajíte dech při prvním zhlédnutí?**

Já vždycky spíš tajím dech, jestli se vůbec bude na co dívat. Cesta nápadu a textu k televiznímu nebo filmovému zpracování je tak složitá a zdlouhavá a frustrující, že když se něco podaří skutečně dostat až k samotným divákům, já spíš úlevně vydechnu.

**Inspirují Vás k příběhům Vaše děti? Co plnilo Vaši představivost, když jste byl ve věku svých dětí?**

Samozřejmě, že inspiruji. Dokonce s nimi své nápady dost často konzultuji. Nebo jim je rovnou kradu.:) Spousta mých pohádek vznikla tak, že jsem je vyprávěl dětem před spaním. Ale nejen moje děti, inspirují mě i děti na workshopech a autorských čteních. Vždycky je příjemné mít kolem sebe lidi, kteří si s vámi opravdu chtějí o něčem povídat. A když nechtějí, tak to taky hned poznáte a nikdo nic nepředstírá. Tak se snažím i pro děti psát

## 42 MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

bez předstírání a myslím, že to berou. Když jsem byl já dítě, představoval jsem si hodně a všechno. Myslím, že nejvíc mě ale bral žánr sci-fi. Ideálně ještě v kombinaci s humorem.

---

### **Zdá se Vám, že se změnil dětský divák za léta práce pro ČT?**

Dětský divák se za ta léta změnil v dospělého diváka, který se k dětské televizi vrací ideálně už se svými vlastními dětmi. Typickým takovým případem jsem já. A je pravda, že současné děti jsou rychlejší, netrpělivější, mají daleko víc možností a roztržitější pozornost. Ale nakonec je vždycky baví, děsí, rozesměje, napne nebo znudí úplně to stejné, co kdysi mě. Ne, nic se nezměnilo.

---

### **Cítíte téma, které veškerou Vaši touhu ke tvorbě spojuje? Mám na mysli třeba skryté napovídání divákům a čtenářům? Zdánlivě nepoložené otázky a pootevírání zavřené komnaty?**

Moje téma, se kterým léta marně v médiích bojuji, je, že mě nebaví rozdělávání diváků na kategorie a „cílové skupiny“ a děti a dospělí. Já píšu dětské knihy pro dospělé a dospělé knihy pro děti. A někdy jim některé děti nerozumí a někdy některým dospělým přijdou moc dětinské. A to je v pořádku. Jsem rád, když se dítě a dospělý u mých příběhů sejdou na půl cesty a navzájem si to vysvětlí. A taky si cením humor a nadhled. Podívat se sám na sebe s odstupem a neprožívat tolik své životní tragédie, to je přístup, který se snažím učit i své děti.



---

### Myslíte, že přehlízíme něco v dnešních dětech, co trpělivě volá, doufá a my nevnímáme?

No, dost často mi přijde, že tím přehlíženým jsou děti samotné. Že trochu trpí tím, že si nikdo neposlechne to, co jim zrovna běží hlavou a potřebovali by to někomu říct. Což je trochu paradox, protože na druhou stranu se dětem společnost věnuje až s přehnanou péčí. Dramaturgové, editoři, producenti, režiséři, učitelé – všichni pečlivě odstraňují z dětských příběhů násilí, vulgaritu, smrt, trápení, války, nemoci, lidskou zlobu, prostě realitu. Výsledkem je, že jsou děti zmatené a neví, co si mají o světě myslet, protože prostě funguje jinak, než jak jim od malička vyprávěli. A nemyslím tím, že by se v pohádkách mělo realisticky umírat, strašit a mluvit stylem našeho bývalého pana prezidenta. Ale pěstovat netknuté květiny ve sklenicích a bedlivě je chránit před jakýmkoliv sebemenším závanem větříku podle mě spíš škodí.

---

### Co by Vám udělalo radost? Jaké tvůrčí zadání by pro Vás bylo výzvou a snad i splněným snem?

Knižky mi dělají největší radost, protože mi do nich zkrátka kecá nejmenší lidé. Výzvou by pro mě byl třeba film, nebo krátký seriál, spojující dětské a dospělé, humorné a napínavé, fantazijní a reálné přesně tak, jak to mám rád. Nebo komiks. Mám perfektní námět na komiks! Ale musím ho pořádně promyslet, takže ho teď ještě nikomu neřeknu. Pokračování příště.

---

### TOMÁŠ KONČINSKÝ

Pracuje pro Českou televizi a rozhlas jako scenárista a dramaturg dětských pořadů. Absolvoval FAMU, katedru scenáristiky a dramaturgie. Za scénář celovečerního filmu *Schmitke*, který měl premiéru na MFF v Busanu, byl v roce 2015 nominován na Českého lva. Je podepsán pod mnoha televizními pořady. Scénář animované minigrotesky *Černobílo* byl v roce 2017 nominován na cenu Trilobit. Kromě scénářů se věnuje také psaní knih a komiksů. V roce 2014 získal na Komixfestu v Praze ocenění Strip roku za komiks *Kustodka Květa* (ilustrace Františka Loubat). Dětská kniha *Překlep a Škraloup* vyhrála Magnesii Literu a Zlatou stuhu za nejlepší knihu roku 2017 a kniha pohádek *Cesta z Ošemetna* ocenění Nejlepší dětská kniha nakladatelství Albatros Media 2020. V roce 2022 nadchl knižní trh a malé čtenáře hravou a originální knihou *Do Nepaměti*. Kniha *Do Nepaměti* získala letos taky ocenění Nejkrásnější kniha roku v kategorii pro děti a mládež a byla zařazena, podobně jako kniha *Překlep a Škraloup*, do katalogu White Ravens 2023 mezi 200 doporučených knih pro děti a mládež z celého světa. Animovaný seriál *Mlsné medvědí příběhy* byl zpracován do celovečerní filmové podoby pod titulem *Mlsné medvědí příběhy: Na pól s premiérou* v kinech v listopadu 2023.

---

# REJSTŘÍK

---

## ČESKÉ HRY

Tomáš Ráliš – SPOTŘEBA DRUHU (2022)  
Roman Císař – DVA ČÁPI A URNINDA V KALUŽI (1973)  
Roman Císař – IGNÁC A MARKÉTKA (1971)  
Roman Císař – LOUPÁK NA PROSTĚRADLE (1973)  
Roman Císař – MUKORINA (1970)  
Roman Císař – PANÍ TROGLODYTOVÁ  
Roman Císař – TAMINDIGE MONDAGE (MILOVÁNÍ JE DOBRÁ VĚC) (1976)  
Roman Císař – VODA DNI (1996)  
Roman Císař – VŠICHNI STOJÍCÍ (ALL THAT STAND) (1997)  
Benjamin Kuras – A ZADARMO VIAGRU  
Benjamin Kuras – JAK UDRŽOVAT ŽENU V BLAHU aneb TAO SEXU (2013)  
Benjamin Kuras – NEJSOU CHLAPI  
Benjamin Kuras – NIKDY NEKONČÍ (1986)  
Benjamin Kuras – OŠIDNÝ NÁVRAT  
Benjamin Kuras – POPELEČNÍ VEČEŘE (1988)  
Benjamin Kuras – RUSKÝ SALÁT (1985)  
Benjamin Kuras – SEBEKLAMY (2012)  
Benjamin Kuras – VRAŽEDNÝ PÁTEK

---

## PŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Alistair Beaton, Dietmar Jacobs – KARDINÁLNÍ CHYBA (Kardinalfehler, 2022)  
Sébastien Castro – GENIÁLNÍ NÁPAD (Une idée géniale, 2022)  
Maria Goos – RODINA (Familie, 1999)  
Maria Goos – VÝPOMOC (De Hulp, 2011)

Nino Haratischwili – V ZAJETÍ HNĚVU (Zorn, 2010)  
Samuel Hope – UBOHÁ SHARON (Poor Sharon, 2023)  
Michel Leeb – HOLUBI (Les Pigeons, 2023)  
Vira Makovij – BUNA (BYHA, 2011)  
Jean-Pierre Martinez – SILVESTR V MÁRNICI (Réveillon a la morgue)  
Brigitte Massiot – KAŽDÝ Z JINÉHO SVĚTA  
(Nous ne sommes pas du même monde, 2011)  
Isabelle Mergault – DŮVOD MILOVAT ANEB ROZUMNÁ A MILOVANÝ  
(La raison d'aymé)  
Mika Myllyaho – OPRAVNA (Korjaamo, 2018)  
Mika Myllyaho – KADERNICTVÍ (Kampaamo, 2021)  
Michael Pertwee – PŘÍLIŠ MNOHO ŽEN PRO JAYE (Do Not Disturb)  
Ralph Philip – PAN NIKDO (Mr. Nobody, 2003)  
Malina Przesługa – KDO NESKÁČE, NENÍ HOLUB aneb ZOBÁKY SOBĚ (Dziób w dziób)  
André Roussin – A KDYŽ PŘIJDE DÍTĚ... (Lorsque l'enfant paraît, 1951, úprava 1995)

---

## NEPŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Ray Cooney – IT'S HER TURN NOW (2023)  
Marcelo Dos Santos – FEELING AFRAID AS IF SOMETHING TERRIBLE  
IS GOING TO HAPPEN (2022)  
Stephen Adly Guirgis – BETWEEN RIVERSIDE AND CRAZY (2014)  
Nino Haratischwili – PHÁDRA, IN FLAMMEN (2023)  
Nino Haratischwili – DIE BARBAREN (2016)  
Nino Haratischwili – MEIN UND DEIN HERZ (Medeia)  
Kieran Hurley – ADULTS (2023)  
Kieran Hurley – MOUTHPIECE (2018)  
Isley Lynn – THE SWELL (2020)  
Lynn Nottage – CLYDE'S (2021)

# Chcete držet krok s děním nejen v DILIA, ale také na české kulturní scéně?

Sledujte naše sociální sítě, ať vám nic neunikne!



Na **FACEBOOKU**  
nás najdete jako  
Agentura DILIA,  
na **INSTAGRAMU**  
jako Dilia.cz.



Preferujete **NEWSLETTER?**  
Přihlaste se k němu  
na našich webových  
stránkách!



Přinášíme vám ty  
nejzajímavější **NOVINKY**  
z oblasti divadla, hudby,  
literatury a audiovize.

[www.dilia.cz](http://www.dilia.cz)



... Matko všech ptáků, jež jsi na nebesích, švitoř se jméno tvé, viň se hnízdo tvé, buď vůle tvá, chléb náš vezdejší dej nám dnes...

*(Malina Prześluga: Kdo neskáče, není holub! aneb Zobáky sobě,  
překlad Tereza Agelová)*



Divadelní, literární,  
audiovizuální agentura, z. s.



#### Kudy k nám:

Metrem B na stanici „Vysočanská“, poté cca 3 min směrem za ČSOB (platí pro oba východy z metra).

U stanice metra jsou zastávky mnoha autobusů a tramvají. V přízemí naší budovy se nachází restaurace, na budově je velký nápis DILIA.